

Publikatieblad

van de Europese Gemeenschappen

ISSN 0378 - 7087

L 399

32e jaargang

30 december 1989

Uitgave
in de Nederlandse taal

Wetgeving

Inhoud

I *Besluiten waarvan de publikatie voorwaarde is voor de toepassing*

.....

II *Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing*

Raad

89/685/EEG:

- ★ Beschikking van de Raad van 21 december 1989 tot goedkeuring van het jaarverslag 1989—1990 over de economische toestand in de Gemeenschap en vaststelling van de richtsnoeren voor de in de Gemeenschap in 1990 te volgen economische politiek . . . 1

89/686/EEG:

- ★ Richtlijn van de Raad van 21 december 1989 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen 18

89/687/EEG:

- ★ Besluit van de Raad van 22 december 1989 tot instelling van een programma van speciaal op het afgelegen en insulaire karakter van de Franse overzeese departementen afgestemde maatregelen (Poseidom) 39

89/688/EEG:

- ★ Beschikking van de Raad van 22 december 1989 inzake de regeling voor de heffing, in de Franse overzeese departementen, op over zee aangevoerde goederen („octroi de mer”) 46

II

(Besluiten waarvan de publicatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

RAAD

BESCHIKKING VAN DE RAAD

van 21 december 1989

tot goedkeuring van het jaarverslag 1989—1990 over de economische toestand in de Gemeenschap en vaststelling van de richtsnoeren voor de in de Gemeenschap in 1990 te volgen economische politiek

(89/685/EEG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD:

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap,

Artikel 1

Het aan deze beschikking gehechte jaarverslag 1989—1990 over de economische toestand in de Gemeenschap wordt goedgekeurd en de door de Gemeenschap in 1990 te volgen richtsnoeren voor de economische politiek die in dit verslag zijn opgenomen, worden vastgesteld.

Gelet op Beschikking 74/120/EEG van de Raad van 18 februari 1974 betreffende de verwezenlijking van een hoge mate van convergentie van de economische politiek van de Lid-Staten der Europese Economische Gemeenschap ⁽¹⁾, gewijzigd bij de Beschikkingen 75/787/EEG ⁽²⁾ en 79/136/EEG ⁽³⁾, inzonderheid op artikel 4,

Artikel 2

Deze beschikking is gericht tot de Lid-Staten.

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gedaan te Brussel, 21 december 1989.

Gezien het advies van het Europese Parlement ⁽⁴⁾,

Voor de Raad

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité ⁽⁵⁾,

De Voorzitter

E. CRESSON

⁽¹⁾ PB nr. L 63 van 15. 3. 1974, blz. 16.

⁽²⁾ PB nr. L 330 van 24. 12. 1975, blz. 52.

⁽³⁾ PB nr. L 35 van 9. 2. 1979, blz. 8.

⁽⁴⁾ Advies uitgebracht op 13 december 1989 (nog niet verschenen in het Publikatieblad).

⁽⁵⁾ Advies uitgebracht op 16 november 1989 (nog niet verschenen in het Publikatieblad).

**WERK MAKEN VAN
DE UITDAGINGEN VAN HET BEGIN VAN DE JAREN NEGENTIG**

ECONOMISCH JAARVERSLAG 1989—1990

INHOUD

	Bladzijde
Inleiding	4
I. Vooruitzichten op korte termijn	5
II. Een veel verbeterde economie	6
III. De convergentie naar stabiliteit verbeteren	8
IV. Gunstige vooruitzichten voor de jaren negentig verzekeren	12
IV.1. Gemeenschappelijk beleid	12
IV.2. Coördinatie van het nationale macro-economische beleid	14

WERK MAKEN VAN DE UITDAGINGEN VAN HET BEGIN VAN DE JAREN NEGENTIG

INLEIDING

De economische situatie waarin de Gemeenschap zich bevindt bij de aanvang van het nieuwe decennium is veelbelovend. Belangrijke stappen worden gedaan op de weg naar economische, financiële, monetaire en sociale integratie. De fundamentele verbeteringen die in de jaren tachtig tot stand werden gebracht resulteren in aanzienlijk verbeterde groei en werkgelegenheid.

De werkloosheid is niettemin nog zeer groot en in de Gemeenschap doen zich nog aanzienlijke verschillen in bruto binnenlands produkt (BBP) per hoofd voor. Daarnaast bestaat het gevaar dat het aanhouden of zelfs verslechteren van bepaalde negatieve kenmerken van de economie van de Gemeenschap in de afgelopen jaren — inflatie, onevenwichtigheden op de lopende rekening en begrotingsonevenwichtigheden — een bedreiging zullen vormen voor de voortzetting van de huidige expansie en voor verdere vooruitgang naar monetaire stabiliteit in de Gemeenschap.

De twee voornaamste taken voor het economische beleid in de Gemeenschap zijn:

- i) *verdere versterking van de groeibepalende factoren;*
- ii) *verbetering van de convergentie naar stabiliteit.*

De eerste doelstelling vloeit voort uit de noodzaak van verdere vermindering van de werkloosheid en bevordering van het inhaalproces in de minder welvarende regio's.

De tweede doelstelling berust op een tweeledige noodzaak: enerzijds moet worden voorkomen dat opnieuw inflatoire verwachtingen ontstaan die de voortzetting van de groei in gevaar brengen; anderzijds moeten de voorwaarden voor wisselkoersstabiliteit — en voor het welslagen van de eerste fase van de Economische en Monetaire Unie (EMU) — worden verbeterd door middel van een vermindering van de verschillen in inflatiepercentages, saldi op de lopende rekeningen en begrotings-saldi.

I. VOORUITZICHTEN OP KORTE TERMIJN

In de *Gemeenschap* houdt een krachtige economische groei aan die in de meeste landen dezelfde gezonde kenmerken heeft als in de afgelopen twee jaar. Investerings en uitvoer blijven de meest dynamische componenten van de vraag terwijl de groeideterminanten verder verbeteren, zij het langzamer dan in 1988. De maatregelen die worden getroffen om oververhitting te voorkomen of te grote tekorten op de lopende rekening te verminderen, hebben een afremmend effect op de groei van de vraag en de produktie.

TABEL 1

De EG-economie — middelen en bestedingen van goederen en diensten

	(Verandering in % per jaar)				
	Gemiddelde 1982—1984	Gemiddelde 1985—1987	1988	1989 (**)	1990 (**)
Particulier verbruik	1,2	3,4	3,8	3	3
Overheidsverbruik	1,6	2,2	2,0	1½	1¾
Bruto-investeringen in vaste activa	-0,1	3,6	8,4	7	4¾
Binnenlandse bestedingen (inclusief voorraden)	1,3	3,4	4,8	3¾	3
Uitvoer van goederen en diensten (*)	2,6	1,8	4,9	7¼	6
Totale vraag	1,4	3,2	4,8	4¼	3¼
Invoer van goederen en diensten (*)	0,4	7,9	11,9	9½	5¼
BRUTO BINNENLANDS PRODUKT	1,6	2,6	3,8	3½	3

(*) Uitsluitend handel met niet-Lid-Statens.
(**) Ramingen.

De reële produktie zal in 1990 toenemen met ongeveer 3%. Dit is minder dan het in 1988 bereikte percentage van 3,8 en het voor 1989 te verwachten percentage van 3,5, maar is niettemin hoger dan het groeipercentage voor elk van de eerste zes jaren van de huidige expansieperiode. De investeringen zullen naar verwachting niet zo snel toenemen als in 1988 en 1989, zulks als gevolg van de minder snelle vraagstijging, het restrictievere beleid en het in bedrijf komen van de in de afgelopen jaren tot stand gebrachte nieuwe produktiecapaciteiten. Niettemin wordt nog een gemiddelde toeneming van de investeringen met bijna 5% verwacht. De uitvoer van goederen en diensten naar de rest van de wereld zal krachtig blijven groeien (naar volume met meer dan 6%), dit overeenkomstig de te verwachten uitbreiding van de wereldhandel.

De inflatie (deflator van het particuliere verbruik) is van medio 1988 tot medio 1989 toegenomen, onder de gecombineerde invloed van hogere invoerprijzen, hogere lonen in enkele landen en hogere belastingen en overheidstarieven in andere. Dank zij een snelle reactie van het monetaire beleid en een verzwakking van de invoerprijzen in 1989 lijkt aan deze tendens nu een einde te zijn gekomen. In 1990 zou de gemiddelde inflatie in de Gemeenschap verminderd kunnen worden tot 4,5%, na 5% in 1989. Ter vergelijking, in 1988 was het inflatiecijfer nog 3,6%. Het communautaire gemiddelde verbergt het feit dat de percentages van land tot land sterk verschillen, waarbij sommige Lid-Statens nog een inflatiepercentage in de dubbele cijfers hebben.

Tot de gunstigste ontwikkelingen behoort die van de arbeidsmarkt. Na de recordstijgingen van 1988 en 1989 zou de werkgelegenheid in 1990 weer met 1,5 miljoen arbeidsplaatsen kunnen worden uitgebreid⁽¹⁾. Daardoor zou de werkloosheid in de Gemeenschap verder kunnen afnemen en onder 9%⁽²⁾ uitkomen, een niveau dat evenwel nog veel hoger is dan dat van het begin van de jaren tachtig.

(1) Het in juni 1989 gepubliceerde verslag „Werkgelegenheid in Europa” bevat nadere informatie over de ontwikkeling van de werkgelegenheid in Europa.

(2) Werklozen volgens de EG-enquête inzake de arbeidskrachten die vergelijkbare werkloosheidspercentages voor de Lid-Statens oplevert. Het overeenkomstige, op de in eerdere Economische jaarverslagen gebruikte gegevens van geregistreerde werklozen gebaseerde cijfer zou ongeveer 10% zijn.

Ook de ontwikkeling van de lopende rekening van de Gemeenschap, die over het algemeen in evenwicht zal blijven, is geruststellend. De verschillen tussen de saldi op de lopende rekeningen van de Lid-Staten zullen echter naar verwachting nog groter worden.

De vooruitzichten voor *de rest van de OESO* (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) zijn eveneens positief en komen grotendeels overeen met die voor de Gemeenschap. In dit geval zal de vertraging van de groei echter waarschijnlijk scherper zijn. De produktie zal naar geraamd wordt in 1990 met iets meer dan 2,5 % toenemen, tegen 3,5 % in 1989 en 4,6 % in 1988. Hierin komt voornamelijk een duidelijke vertraging in de Verenigde Staten van Amerika (VS) en Canada tot uiting (ongeveer 2 % in 1990 in beide landen, tegen respectievelijk 4,4 % en 5 % in 1988).

In de andere landen zal de groei min of meer in hetzelfde tempo voortduren als in 1989 en met dezelfde regionale verschillen. De Aziatische Nieuw Geïndustrialiseerde Economieën zullen opnieuw groei-percentages te zien geven van ongeveer 6 %, dus aanzienlijk hoger dan in de OPEC (olieproducerende en -uitvoerende landen) en in Oost-Europa. De groei in de minder ontwikkelde landen met zware schulden zal opnieuw ernstig geremd worden door de schuldenlast. Ten aanzien van de onevenwichtigheden op betalingsbalansgebied van de grootste economieën in de wereld zijn het tekort van de Verenigde Staten en het overschot van Japan enigszins verminderd in 1989, maar naar verwachting zullen zij in 1990 weer toenemen.

II. EEN VEEL VERBETERDE ECONOMIE

De resultaten van 1989 bevestigen dat de economie van de Gemeenschap thans duidelijk beter functioneert dan meestentijds in de voorafgaande twee decennia het geval was. Het is nuttig na te gaan wat er gebeurd is op twee verwante gebieden: de expansie van de investeringen en de totstandbrenging van nieuwe arbeidsplaatsen. De bereikte resultaten zijn indrukwekkend, maar nog niet voldoende om een vermindering van de werkloosheid tot meer aanvaardbare niveaus te bewerkstelligen.

TABEL 2

De verbetering van de EG-economie in de jaren tachtig

(Verandering in % per jaar, tenzij anders vermeld)

	Gemiddelde 1982—1984	Gemiddelde 1985—1987	1988	1989 (*)	1990 (*)
Groei BBP	1,6	2,6	3,6	3½	3
Werkgelegenheid	-0,5	0,8	1,6	1½	1
Inflatie (deflator van het particuliere verbruik)	8,7	4,4	3,6	4¾	4½
Investeringen	-0,1	3,6	8,4	7	4¾
— waarvan in installaties	1,1	6,9	10,6	9¼	6
Kapitaalvoorraad	2,3	2,3	2,6	2¾	3
Reële arbeidskosten per eenheid produkt (gemiddelde 1961—1973 = 100)	101,7	98,3	96,8	96,1	95,7
Rentabiliteit (gemiddelde 1961—1973 = 100)	68,0	78,0	84,1	86,2	87,6

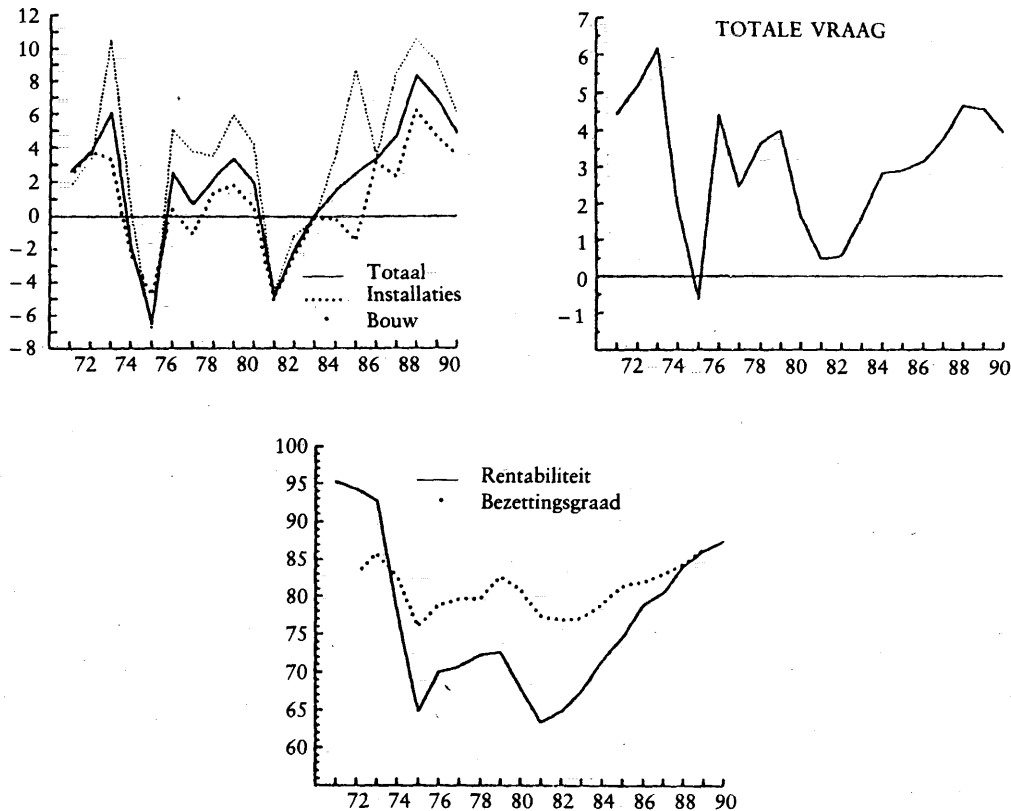
(*) Ramingen.

De groei wordt thans gedragen door de investeringen . . .

In de tweede helft van de jaren tachtig zijn in de Gemeenschap de investeringen tot de motor van de groei geworden. Het bedrag van de uitrustingsinvesteringen van het bedrijfsleven in de Gemeenschap zal in 1989 dat van 1986 met een derde overtreffen. Deze indrukwekkende investeringsontwikkeling is mogelijk geworden omdat in de Gemeenschap als geheel de rentabiliteit van de kapitaalvoorraad sedert 1981 voortdurend is verbeterd. De ten opzichte van de groei van de produktiviteit matige stijging van de reële lonen was de voornaamste reden van het herstel van het rendement op produktief kapitaal, maar ook de daling van de energieprijzen en de verbetering van de kapitaalproduktiviteit hebben daartoe bijgedragen. Toen in de tweede helft van de jaren tachtig de finale bestedingen aantrokken en van het communautaire beleid — het programma voor de interne markt — extra impulsen uitgingen, was het bedrijfsleven in een positie om de geboden mogelijkheden ten volle te benutten.

Grafiek 1

De investeringen en enkele bepalende factoren daarvan

Van de minder welvarende landen hebben Spanje en Portugal en, meer recentelijk, Ierland een snelle groei van de investeringen te zien gegeven. Dit was mogelijk geworden door een belangrijke aanpassing van de lonen en de daaruit voortvloeiende verbetering van de rentabiliteit. De resulterende sterke toename van het aandeel van de investeringen in het BBP (in Spanje en Portugal grotendeels gefinancierd met ingevoerd kapitaal) heeft ertoe bijgedragen dat het BBP per hoofd sneller is gegroeid dan in de rest van de Gemeenschap. In het geval van Spanje en Portugal heeft de toetreding tot de Gemeenschap een belangrijke extra impuls gevormd. In Griekenland zijn nog fundamentele structurele aanpassingen nodig om de rest van de Gemeenschap te kunnen inhalen. In het bijzonder zou voor de vereiste uitbreiding van de investeringen een belangrijke aanpassing van de reële arbeidskosten per eenheid produkt nodig zijn.

De aanhoudend goede investeringsprestatie in de Gemeenschap was mede mogelijk door de gelijktijdige stijging van de nationale spaarquote. Daardoor konden de investeringen in een versneld tempo worden uitgebreid zonder het algemene externe evenwicht aan te tasten. De verhoging van de nationale spaarquote was grotendeels een gevolg van een vermindering van de ontsparingen door de overheid: in 1989 zijn de overheidsbesparingen weer positief geworden, na van + 5% in 1970 gedaald te zijn tot - 1,3% van het BBP in 1981.

Ondanks de opmerkelijke verbetering in de jaren tachtig zijn de rentabiliteit van vast kapitaal en het aandeel van de investeringen in het BBP echter nog lager dan de niveaus ten tijde van de vrijwel volledige werkgelegenheid in de jaren zestig.

... en doet de werkgelegenheid toenemen,

De sterkere economische groei ging gepaard met een versnelde uitbreiding van de werkgelegenheid. Tevens nam het werkgelegenheidsgehalte van de groei aanmerkelijk toe. In de jaren zestig leidde, per jaar, een stijging van het BBP met 4,8% nauwelijks tot 0,3% nieuwe werkgelegenheid. Thans gaat de

groei van het BBP in een tempo van iets meer dan 3% gepaard met een nettotoeneming van de werkgelegenheid met meer dan 1% per jaar. Dit is het gevolg van verschillende factoren: de verandering in de ontwikkeling van de relatieve factorkosten, de grotere flexibiliteit in de arbeidsorganisatie, de vermindering van de arbeidsduur per werkende, de uitbreiding van deeltijdswerkgelegenheid, de voortdurende expansie van de dienstensector en maatregelen tot verbetering van het aanpassingsvermogen van de arbeidsmarkt.

Ondanks de gunstige ontwikkeling van de werkgelegenheid is de werkloosheid slechts langzaam afgenomen. In 1990 zal het gemiddelde voor de Gemeenschap nog ongeveer 9% zijn, waarbij de verschillen tussen de Lid-Statens aanzienlijk zijn. De werkloosheid onder jongeren is nog bijzonder hoog, ofschoon daarin in de afgelopen jaren een aanzienlijke verbetering is opgetreden. De toeneming van de langdurige werkloosheid lijkt tot staan te zijn gekomen. Nu de werkgelegenheid snel toeneemt zou een intensiever gebruik van specifieke maatregelen (beroepsopleiding en -vorming) zeer doeltreffend zijn bij het verminderen van deze categorie werkloosheid.

. . . maar meer is nodig.

Een belangrijke vermindering van de werkloosheid over een aanvaardbare periode vereist een uitbreiding van de werkgelegenheid met ten minste 1,5% per jaar. Bij de huidige verhoudingen zou deze toeneming bereikt kunnen worden met een economische groei van ongeveer 3,5% per jaar. Dit was het patroon waarnaar gestreefd werd met de „samenwerkingsstrategie voor meer groei en werkgelegenheid”. De ontwikkelingen in 1988 en 1989 pasten vrijwel nauwkeurig in dit patroon. De noodzaak de toenemende macro-economische onevenwichtigheden tegen te gaan voordat zij een schadelijke invloed gaan hebben op de groeibepalende factoren, zal een herhaling van deze zeer goede resultaten in de nabije toekomst echter moeilijk maken.

Een verdere verbetering van de groeideterminanten en van de werking van de economie is derhalve nodig om op middellange termijn een dussdanige groei van de economie van de Gemeenschap te kunnen volhouden dat de nodige uitbreiding van de werkgelegenheid tot stand komt en de minder welvarende landen de mogelijkheid krijgen voor een inhaalproces met duurzame resultaten. Daartoe heeft de Gemeenschap sedert 1985 een samenhangend beleid ontwikkeld.

De voltooiing van de interne markt die leidt tot een nieuwe dynamiek, wordt tot een belangrijke motor van groei en een groter potentieel. Om dit potentieel te verwezenlijken moet het op groei en werkgelegenheid gerichte beleid worden voortgezet volgens de in de Economische jaarverslagen van de afgelopen jaren uitgezette lijnen, zulks in alle Lid-Statens en in het bijzonder in die waar het BBP per hoofd het laagst is en het groeipotentieel op lange termijn het grootst; in deze landen zullen communautaire steun en het regionale en sociale beleid van de Gemeenschap het inhaalproces bevorderen. De volledige verwezenlijking in de gehele Gemeenschap van de beginselen van de sociale dimensie zou een aanzienlijke versterking van haar economische en sociale samenhang mogelijk maken. Een dussdanige integrale beleidsbenadering zou de voortgang naar de EMU vergemakkelijken.

De sterkere en meer evenwichtige groei die in het komende decennium mogelijk zou kunnen worden, moet verenigbaar zijn met een intensievere milieubescherming. De extra middelen die uit een krachtigere groei voortvloeien, zouden bovendien de mogelijkheid kunnen bieden voor een actief beleid tot het oplossen van de milieuproblemen.

III. DE CONVERGENTIE NAAR STABILITEIT VERBETEREN

De huidige gunstige ontwikkelingen (snellere groei, grotere werkgelegenheid en reële convergentie als gevolg van het inhaalproces) kunnen slechts aanhouden indien de inflatoire tendensen bedwongen worden en de buitensporige betalingsbalansonevenwichtigheden en begrotingstekorten worden verminderd. Bovendien zal de eerste fase van de EMU, die in 1990 ingaat, een grotere „nominale” convergentie vergen. Dit betekent een convergentie naar de beste prijzen- en kostenontwikkelingen, wat slechts mogelijk is als de posities van de lopende rekeningen en de begrotingen verenigbaar zijn met interne en externe stabiliteit.

De convergentie van de economische ontwikkelingen in de Gemeenschap dient nog steeds aanzienlijk te worden verbeterd, ook al is deze convergentie thans veel beter dan in het begin van de jaren tachtig.

De landen van het EMS (Europees Monetair Stelsel) waarvoor de nauwe bandbreedte geldt ⁽¹⁾ vormen een groep waarin de huidige mate van prijsconvergentie en monetaire samenhang, ondanks de recente stijging van het inflatietempo, in het algemeen bevredigend is. In deze landen moet in de eerste fase van de EMU prioriteit worden gegeven aan het terugwinnen van de verloren grond en vervolgens aan de instandhouding van dit resultaat. In de andere landen lijkt de economische convergentie naar de Lid-Staten met betere resultaten nog een verwijderd doel en zullen vastberaden inspanningen nodig zijn. In deze landen zijn de inflatiepercentages nog zeer hoog en vormen grote begrotingstekorten en/of hoge nominale loonsverhogingen nog ernstige belemmeringen voor een op stabiliteit gericht monetair beleid.

Hervatting van de vooruitgang naar prijsstabiliteit

Van midden 1988 tot midden 1989 verloor de Gemeenschap een deel van de in de jaren tachtig in haar strijd tegen de inflatie veroverde grond. Het is van belang dat dit verlies goedgemaakt wordt voordat opnieuw inflatoire verwachtingen ontstaan. Hoe eerder dit wordt bereikt des te lager zal het verlies aan groei en werkgelegenheid zijn. De Gemeenschap heeft bewezen dat zij met succes de inflatie kan bestrijden, ook als de externe omstandigheden soms ongunstig lijken: de halvering van de inflatie van 1980 (13 %) op 1985 (6 %) vond plaats ondanks in waarde dalende Europese valuta's en als gevolg daarvan hogere invoerprijzen.

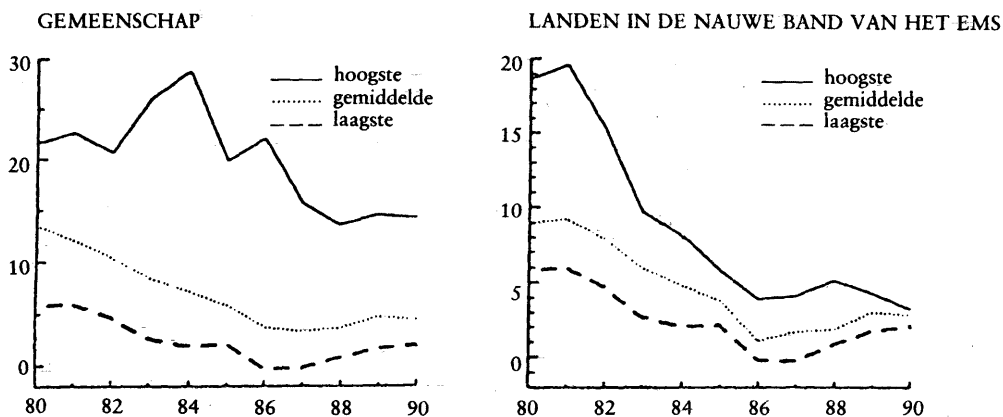
Een verlaging van de inflatiepercentages daar waar zij ver afwijken van die in de rest van de Gemeenschap, is bijzonder dringend noodzakelijk. In Portugal, Griekenland en in mindere mate het Verenigd Koninkrijk, Spanje en Italië zijn de inflatiepercentages nog te hoog. Dit is niet verenigbaar met de stabiliteit van de wisselkoersen op lange termijn.

Waar nodig is het monetaire beleid verstrakt, maar de andere takken van beleid leveren nog een onvoldoende bijdrage.

Grafiek 2

Prijsconvergentie in de EG

(Prijnsindexcijfer van het gezinsverbruik)

Als niet snel genoeg convergentie van kosten en prijzen naar stabiliteit wordt bereikt, zullen de cumulatieve verliezen aan concurrentievermogen en de daaruit voortvloeiende onevenwichtigheden op de lopende rekeningen verder blijven toenemen. Dit zou leiden tot een vergroting van de verschillen in renteniveaus, dan wel tot druk op de wisselkoersen. In het eerste geval zou een gevoelig verlies aan investeringen en groei optreden; het tweede geval zou gevaren opleveren voor de wisselkoersstabiliteit.

In het Verenigd Koninkrijk ondergaat de economie een aanpassing die gericht is op terugdringing van de inflatie en tevens moet leiden tot een vermindering van het tekort op de lopende rekening. Hoe langer evenwel een matiging van de loonsstijging uitblijft — de arbeidskosten per eenheid produkt voor de economie als geheel stijgen aanzienlijk sneller dan gemiddeld in de rest van de Gemeenschap — hoe sterker het negatieve effect op de winsten en hoe groter het risico dat toekomstige investeringen, groei en werkgelegenheid in het gedrang komen. Er zijn tekenen die erop wijzen dat in Spanje en Italië

⁽¹⁾ België, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Ierland, Luxemburg, Nederland.

het conflict tussen de noodzaak de inflatie in bedwang te houden door middel van het monetaire beleid en te grote loonsverhogingen reeds nadelige gevolgen heeft voor het saldo op de lopende rekeningen.

Totstandbrenging van een beter patroon van lopende rekeningen

De toenemende financiële en monetaire integratie van de Gemeenschap maakt het mogelijk grotere tekorten op de lopende rekeningen te financieren dan in het verleden. Verwacht mag immers worden dat kapitaalbewegingen naar de meest produktieve toepassingen zullen resulteren in een intracommunautair patroon van grote verschillen in de posities van de lopende rekeningen. In de mate dat de overschotten als tegenpost het tekort van de minder welvarende landen hebben, kunnen de onevenwichtigheden geacht worden bij te dragen tot het inhaalproces van laatstgenoemde, waar uitbreiding van de investeringen nodig is.

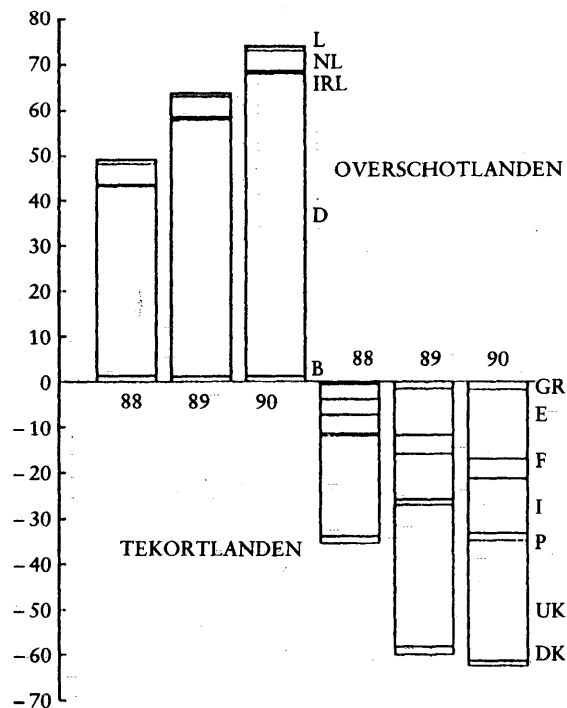
De som van de tekorten op de lopende rekeningen van Spanje, Portugal en Griekenland (Ierland heeft een bescheiden overschot dat goede diensten bewijst gezien het niveau van de verplichtingen uit hoofde van de buitenlandse schuld) in 1989 komt echter overeen met ongeveer 1,25 % van het BBP van Duitsland, met andere woorden het totaal van de tekorten van deze landen „verklaart” minder dan één kwart van het Duitse overschot.

Het uitzonderlijk hoge niveau van het Duitse overschot, dat in 1990 5 % van het BNP zou kunnen overschrijden, zou de wisselkoersstabiliteit in de Gemeenschap in gevaar kunnen brengen.

De tegenhanger van het Duitse overschot kan grotendeels in de Gemeenschap worden gevonden: in het Verenigd Koninkrijk, Italië, Griekenland, Spanje en Portugal, waar sedert enige tijd de interne vraag sneller is gegroeid dan het aanbod. De omstandigheid dat naar verwachting in 1990 in het Verenigd Koninkrijk de reële groei bij de potentiële groei zal achterblijven, zou enigszins kunnen bijdragen tot de vermindering van het tekort op de lopende rekening ten opzichte van het niveau van 1989. Ook een aanmerkelijk tragere stijging van de arbeidskosten per eenheid produkt dan is geraamd, zou daartoe bijdragen.

Grafiek 3

Saldi op de lopende rekeningen
(in miljard ecu)

Het tekort van Griekenland is zorgwekkend om redenen van zowel de snelheid waarmee het verslechtert als zijn oorsprong, welke voornamelijk ligt bij een onvoldoende concurrentievermogen van de op de export georiënteerde bedrijfstakken dat een gevolg is van loonsverhogingen die ten

opzichte van de produktiviteit te hoog zijn, alsmede van grote overheidstekorten. De tekorten van Spanje en Portugal zijn, voor zover zij voortvloeien uit een snelle stijging van de invoer van investeringsgoederen en gefinancierd worden met lang kapitaal, in overeenstemming met het in inhalende landen te verwachten ontwikkelingspatroon. Zij hebben echter een punt bereikt waarna verdere verslechtingen de autoriteiten zouden dwingen in te grijpen. Als deze tekorten niet worden verlaagd door een snellere exportgroei of een vermindering van de invoer van consumptiegoederen, zou de voortzetting van de expansie van de investeringen die deze landen nodig hebben, nadelig beïnvloed kunnen worden.

Denemarken maakt reeds een periode van langzame groei door, wat nodig is om een zodanige positie van de lopende rekening te bereiken als nodig is om de in de loop van vele jaren sterk opgelopen buitenlandse schuld beheersbaar te maken. Voortzetting van de loonmatiging van de afgelopen jaren is noodzakelijk om het prijsconcurrentievermogen van de Deense uitvoer te verbeteren.

Het begrotingsbeleid dient meer bij te dragen tot groei en stabiliteit

In veel landen draagt het begrotingsbeleid onvoldoende bij tot het scheppen van voorwaarden die gunstig zijn voor stabiele economische groei. Het begrotingstekort en de openbare schuld in vergelijking tot het BBP zijn nog zeer hoog en nemen nog verder toe in Griekenland, Italië en Portugal. In België en Ierland, en, in mindere mate, in Nederland dient de begrotingsconsolidatie te worden voortgezet. Deze landen zouden de huidige krachtige economische groei beter moeten benutten om de begrotingstekorten te verminderen.

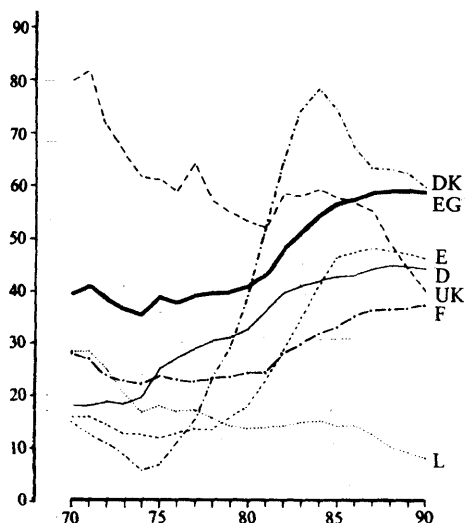
De situatie is bijzonder ernstig in Griekenland, Italië en Portugal. In deze landen vormen te hoge overheidsuitgaven één van de voornaamste verklaringen voor de nog hoge niveaus van inflatie en van de betalingsbalansproblemen.

De versterkte begrotingscoördinatie in de Gemeenschap, die vereist is voor de eerste fase van de EMU, zou kunnen bijdragen tot een heroriëntering van het begrotingsbeleid op ondersteuning van de groei en het bevorderen van een grotere nominale convergentie. Deze coördinatie is ook nodig om rekening te houden met de implicaties van het op communautair niveau bepaalde beleid. De steunontvangende landen moeten, gezien de vereiste eigen bijdrage in geval van financiering door de Gemeenschap, de nodige middelen vrijmaken om in de pas te blijven met de snel stijgende betalingen uit de structuurfondsen. Een versterkte coördinatie zou gebaseerd kunnen worden op twee complementaire benaderingen.

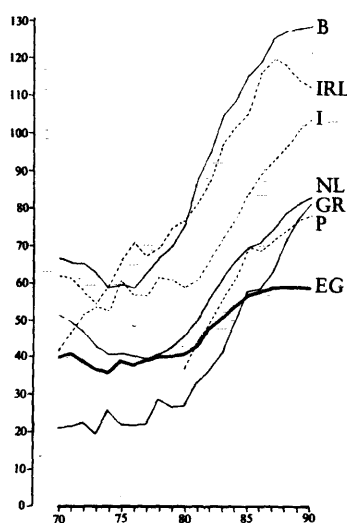
Grafiek 4

Ontwikkeling van de bruto openbare schuld, in procent van het BBP

a) Landen met een openbare schuld onder of zeer dicht bij het communautaire gemiddelde in 1988

b) Landen met een hoge openbare schuld in 1988

In de eerste plaats moet het begrotingsbeleid worden gevoerd in een perspectief op middellange termijn; het moet zowel de voorwaarden scheppen die gunstig zijn voor stabiele economische groei als de taak van een op stabiliteit gericht monetair beleid vergemakkelijken. Dit impliceert de toepassing van vier gedragsregels voor de middellange termijn welke gericht zijn op gezonde openbare financiën en waarover in de Gemeenschap een zekere consensus is ontstaan:

- niet-monetaire financiering van overheidstekorten,
- stabilisatie en verlaging van de openbare schuld,
- vermindering van de negatieve effecten op de economische voorwaarden van een verhoging van de overheidsuitgaven,
- streven naar een structuur van uitgaven en ontvangsten die gunstiger is voor de aanbodvoorwaarden.

In de tweede plaats moet in het kader van het geheel van economische beleidsmaatregelen voor de middellange termijn het begrotingsbeleid zoveel mogelijk bijdragen tot het verminderen van bestaande of het voorkomen van toekomstige fundamentele onevenwichtigheden, die uiteindelijk zouden kunnen leiden tot wisselkoerswijzigingen en moeilijkheden zouden kunnen veroorzaken voor het EMU-proces.

IV. GUNSTIGE VOORUITZICHTEN VOOR DE JAREN NEGENTIG VERZEKEREN

De twee taken waarvoor het economische beleid in de Gemeenschap is geplaatst — *verdere versterking van de groeideterminanten* en *verbetering van de convergentie naar stabiliteit* — vereisen vastberaden inspanningen.

Versterking van de groeideterminanten impliceert vooral dat het structuurbeleid dat in het afgelopen decennium werd gevoerd, wordt voortgezet. Op dit gebied zijn nationaal en communautair beleid duidelijk complementair. De snelle uitvoering van het communautaire beleid vormt een krachtige ondersteuning van de inspanningen op nationaal niveau, ook in de toekomst.

Het bedwingen van de groeiende macro-economische onevenwichtigheden is voornamelijk, maar niet uitsluitend, een taak voor het macro-economische beleid van elk van de Lid-Staten afzonderlijk. De doeltreffendheid daarvan zal aanzienlijk worden vergroot door een verdere coördinatie op communautair niveau.

IV.1. GEMEENSCHAPPELIJK BELEID

De afschaffing van alle grenzen voor produkten en produktiefactoren, de doelstelling van het Witboek, wordt, evenals het communautaire beleid meer in het algemeen, steeds meer geïntegreerd met een reeks structurele hervormingen op het niveau van de Lid-Staten. De openstelling van de grenzen zal de concurrentie doen toenemen, maar ook de mogelijkheden tot het bereiken van economische voordelen door een grotere efficiency en specialisatie en door uitbreiding van de keuzemogelijkheden voor de consumenten. Dit proces zal leiden tot een verbetering van de produktiviteit die een aanzienlijke uitbreiding van investeringen, produktie en werkgelegenheid mogelijk zal maken, zonder inflatoire druk teweeg te brengen.

De Europese Akte belichaamt het besluit de verschillende beleidsfuncties (interne markt, concurrentiebeleid, onderzoek en ontwikkeling (O & O) en technologie, sociaal beleid, structuurfondsen en samenhang, milieubeleid, enz.) op geïntegreerde wijze te ontwikkelen. Het geheel van deze nationale en communautaire acties zal een duurzame verbetering van de macro-economische resultaten verzekeren.

De voltooiing van de *interne markt* vindt snel voortgang. Hoge verwachtingen werden gewekt, die niet teleurgesteld mogen worden. De Commissie heeft meer dan 90 % van de voorgenomen voorstellen geformuleerd en tegen het einde van 1989 zullen zij vrijwel alle bij de Raad zijn ingediend. De Raad heeft uiteindelijk 130 richtlijnen en verordeningen goedgekeurd en overeenstemming bereikt over vijftien gedeeltelijke goedkeuringen of gemeenschappelijke standpunten waarmee hij meer dan 50 % van zijn programma heeft voltooid. De regeringen moeten in versneld tempo deze besluiten in hun nationale wetgeving opnemen om niet de indruk te wekken dat een verslapping van het besluitvormingsproces optreedt. Anders zouden de gewekte verwachtingen teleurgesteld kunnen worden en dit zou een schadelijke invloed hebben op investeringen, groei en werkgelegenheid.

Het programma voor 1992 wordt ondersteund en in sommige gevallen vervroegd uitgevoerd door maatregelen die op nationaal niveau worden genomen (zie kader). Dit sluit aan op de structurele aanpassingsmaatregelen die de Lid-Staten de afgelopen jaren hebben uitgevoerd. Dit proces van gecompliceerde structurele hervormingen versterkt zichzelf daar de concurrentie niet beperkt blijft tot de markten maar zich ook uitstrekt tot de overheidsdiensten en tot de omgeving die aan de bedrijven geboden wordt.

Het blijkt steeds duidelijker (recentelijk uit een door de Commissie georganiseerde ad hoc-enquête) dat het bedrijfsleven verwacht dat de voltooiing van de interne markt ingrijpende consequenties zal hebben voor zijn activiteiten in de periode tot 1992 en daarna. De ondernemingen hebben reeds nieuwe marktverruimende perspectieven in hun bedrijfsstrategieën opgenomen en het hogere tempo waarin de investeringen toenemen, kan voor een groot deel worden toegeschreven aan aanpassingen aan een door een steeds scherpere concurrentie gekenmerkt economisch milieu.

NATIONALE STRUCTURELE INITIATIEVEN

BELASTINGWIJZIGINGEN

Door alle Lid-Staten werden belastinghervormingen aangenomen of aangekondigd. Deze omvatten alle een vereenvoudiging van de bestaande stelsels en de meeste houden een verlaging van de inkomsten- en de vennootschapsbelasting in.

Verskillende Lid-Staten hebben stappen gedaan in de richting van harmonisatie. Frankrijk verlaagt geleidelijk de BTW, Italië heeft zijn laagste tarieven verhoogd en Nederland heeft het hoge tarief verminderd en plannen tot verhoging van de lage tarieven laten varen. Verhogingen van accijnsrechten kwamen tot stand of zijn voorgenomen in België en Italië, en in Denemarken worden verlagingen beoogd. De Franse begroting voor 1990 houdt maatregelen in tot vermindering van de belastingdruk op beleggingsinkomsten, waardoor deze dichter bij het EG-gemiddelde komt.

HERVORMING REGELGEVING

Goederen en diensten: Van overheidswege vastgestelde prijzen werden afgeschaft in Frankrijk en worden geleidelijk opgeheven in die landen waar zij nog gelden (Griekenland, Spanje, Portugal). In Duitsland heeft de Bondsregering een wet aangenomen tot herstructurering van de posten waardoor het monopolie van de Bundespost in de markt voor telecommunicatieapparatuur voor eindgebruikers wordt opgebroken.

Financiële markten: In Griekenland en Portugal voltrekt zich een proces waarbij de bepaling van de rentetarieven verschuift van de centrale bank naar de geldmarkt. In Spanje worden de financiële markten gemoderniseerd. In Ierland zijn zowel de reglementering als de financiële markten gewijzigd. In België worden wijzigingen beoogd waardoor de reglementering en de structuur van de markten en de instellingen meer in overeenstemming worden gebracht met die van andere Europese financiële centra.

Deviezencontroles: In Frankrijk en Italië zullen de laatste fases van verwijdering van de controles in juli 1990 worden voltooid. Ierland heeft eind 1988 de controles aanzienlijk minder stringent gemaakt. Griekenland, Spanje en Portugal, waarvoor latere termijnen met betrekking tot de liberalisatie van het kapitaalverkeer gelden dan voor de rest van de Gemeenschap, werken alle aan de ontmanteling van de deviezencontroles.

De dynamische impulsen die uitgaan van de geleidelijke totstandbrenging van de interne markt, impliceren een versnelling van het normale economische aanpassingsproces. Dit proces zou vertraagd kunnen worden of zelfs onmogelijk worden gemaakt door maatregelen en praktijken die erop gericht zijn rechtstreeks de concurrentie te verminderen dan wel de effecten daarvan te voorkomen (overeenkomsten tot verdeling van de markten tussen ondernemingen, meer staatsubsidies, enz.). Om de doelstellingen van het programma voor de interne markt te kunnen bereiken is het van belang dat de geleidelijke verwijdering van de belemmeringen gepaard gaat met een doeltreffend *concurrentiebeleid*.

De versnelde aanpassingen kunnen echter bijzonder pijnlijk zijn en leiden tot verliezen aan arbeidsplaatsen in bepaalde kwetsbare bedrijfstakken. Op macro-economisch niveau kunnen de effecten op de werkgelegenheid van de voltooiing van de interne markt slechts met vertraging doorwerken. Naarmate echter de economische groei in het algemeen krachtiger zal zijn, worden de kansen dat het verlies aan arbeidsplaatsen in bepaalde bedrijfstakken meer dan gecompenseerd wordt door gelijktijdige creatie van arbeidsplaatsen elders, groter. Niettemin zullen de sectorale en regionale aanpassingen nauwlettend gevolgd moeten worden en zo nodig zullen hun sociale effecten opgevangen moeten worden.

IV.2. COÖRDINATIE VAN HET NATIONALE MACRO-ECONOMISCHE BELEID

De totstandbrenging van de interne markt doet de economische interdependentie tussen de Lid-Staten toenemen en de ruimte voor een zelfstandig beleid geleidelijk verminderen. De liberalisatie van het kapitaalverkeer en de onderlinge aanpassing van de indirecte belastingen, om slechts twee belangrijke elementen van het programma voor de interne markt te noemen, zullen een diepgaande invloed hebben op de beleidsvorming op nationaal niveau.

De grotere convergentie naar stabiliteit die nodig is om de voortzetting van de groei en de vooruitgang naar de EMU te verzekeren vereist een vastberaden optreden van de Lid-Staten afzonderlijk en een meer doeltreffende onderlinge coördinatie. De coördinatie van het economische beleid in de Gemeenschap is nooit gemakkelijk geweest. Sedert het begin van de jaren tachtig werden echter ook op dit gebied vorderingen gemaakt en is de coördinatie veel doeltreffender geworden.

Een succesvolle coördinatie van het economische beleid is echter niet mogelijk met een gecentraliseerde besluitvormingsprocedure waarbij aan de Lid-Staten verplichtingen worden opgelegd. In plaats daarvan zal een systeem van multilaterale bewaking moeten worden ontwikkeld. In het kader daarvan moeten de doelstellingen geleidelijk gezamenlijk worden vastgesteld en moeten de Lid-Staten ten volle rekening houden met de wisselwerking tussen de verschillende economieën binnen de Gemeenschap bij het bepalen van hun eigen beleid.

De recente verhoging van de officiële rentetarieven in vele Lid-Staten van de Gemeenschap is een duidelijk voorbeeld van de mate van economische en monetaire interdependentie, niet alleen tussen de landen van het EMS waarvoor de nauwe bandbreedte geldt, maar in de gehele Gemeenschap. In een proces van „al doende leren” zouden de Lid-Staten moeten komen tot een omvattende consensus over de fundamentele opzet van het beleid tot verwezenlijking van de voornaamste economische en monetaire beleidsdoelstellingen die in het Verdrag zijn neergelegd, zoals groei, prijsstabiliteit en een hoog niveau van werkgelegenheid.

VOORNAAMSTE ECONOMISCHE INDICATOREN 1986—1990
GEMEENSCHAP, VERENIGDE STATEN VAN AMERIKA EN JAPAN

(a) BBP tegen constante prijzen(procentuele verandering ten opzichte van het voorgaande jaar) ⁽¹⁾

	1986	1987	1988	1989 (*)	1990 (*)
B	1,9	2,0	4,0	4 ¹ / ₄	3 ¹ / ₄
DK	3,3	-1,0	-0,4	1 ³ / ₄	2
D	2,3	1,9	3,7	3 ³ / ₄	3 ¹ / ₂
GR	1,2	-0,4	4,0	2 ¹ / ₂	2 ¹ / ₄
E	3,3	5,5	5,0	4 ³ / ₄	4
F	2,1	2,2	3,4	3 ¹ / ₄	3 ¹ / ₄
IRL	-0,4	4,1	3,7	5	4 ¹ / ₂
I	2,9	3,1	3,9	3 ¹ / ₂	3
L	4,7	2,5	5,2	3 ³ / ₄	3 ¹ / ₄
NL	2,1	1,3	2,8	3 ³ / ₄	3
P	4,3	4,7	3,9	4 ³ / ₄	4 ¹ / ₂
UK	3,1	3,8	4,2	2 ¹ / ₄	2
EG	2,6	2,8	3,8	3 ¹ / ₂	3
USA	3,0	3,6	4,4	2 ³ / ₄	2
Japan	2,4	4,3	5,8	4 ³ / ₄	4 ¹ / ₄

(b) Binnenlandse vraag tegen constante prijzen

(procentuele verandering ten opzichte van het voorgaande jaar)

	1986	1987	1988	1989 (*)	1990 (*)
B	3,0	3,4	4,0	4 ¹ / ₂	3 ¹ / ₄
DK	5,4	-3,2	-2,2	3 ¹ / ₄	1
D	3,5	3,2	3,8	2 ³ / ₄	3
GR	-1,8	-1,8	3,5	3 ¹ / ₂	2 ³ / ₄
E	6,1	8,5	6,7	6 ³ / ₄	5 ¹ / ₄
F	3,9	3,3	3,8	3 ¹ / ₄	3 ¹ / ₄
IRL	1,4	-1,5	0,2	5	4 ¹ / ₄
I	3,6	4,8	4,3	4	3 ³ / ₄
L	2,3	2,5	4,6	3 ¹ / ₄	3
NL	3,5	2,1	2,3	4 ¹ / ₄	2 ³ / ₄
P	8,4	10,6	8,3	5 ¹ / ₂	5
UK	3,8	4,3	7,3	3 ³ / ₄	3 ¹ / ₄
EG	3,9	4,0	4,8	3 ³ / ₄	3
USA	3,7	3,0	3,3	2 ¹ / ₄	1 ³ / ₄
Japan	4,0	5,1	7,8	5 ¹ / ₂	4 ¹ / ₄

(c) Prijsindexcijfer van het gezinsverbruik

(procentuele verandering ten opzichte van het voorgaande jaar)

	1986	1987	1988	1989 (*)	1990 (*)
B	0,4	2,2	1,2	3 ¹ / ₄	3 ¹ / ₂
DK	3,4	4,1	4,9	4 ³ / ₄	3
D	-0,2	0,7	1,1	3	2 ³ / ₄
GR	22,0	15,7	13,9	14 ¹ / ₄	15
E	8,7	5,4	5,1	6 ³ / ₄	6 ¹ / ₄
F	2,7	3,1	2,7	3 ¹ / ₂	2 ³ / ₄
IRL	3,9	3,1	2,5	4 ¹ / ₄	4
I	5,8	4,8	4,9	6 ¹ / ₄	6
L	0,8	2,9	1,5	3 ¹ / ₄	3
NL	0,6	-0,3	0,8	1 ¹ / ₂	2 ¹ / ₄
P	13,5	10,2	9,6	13	11 ¹ / ₄
UK	4,4	3,9	5,0	5 ¹ / ₄	5 ¹ / ₂
EG	3,8	3,4	3,6	4 ³ / ₄	4 ¹ / ₂
USA	2,2	4,2	4,0	4 ³ / ₄	4 ³ / ₄
Japan	0,5	-0,1	0	2	2 ³ / ₄

(d) Lopende rekening van de betalingsbalans(in procent van het BBP ⁽¹⁾)

	1986	1987	1988	1989 (*)	1990 (*)
B	2,0	1,2	1,0	3 ¹ / ₄	3 ¹ / ₄
DK	-5,2	-3,0	-1,8	-2	-1
D	4,4	3,9	4,1	5 ¹ / ₄	5 ³ / ₄
GR	-5,2	-2,5	-1,5	-3 ¹ / ₂	-3 ¹ / ₂
E	1,7	0,1	-1,1	-3	-4
F	0,5	-0,4	-0,4	-1 ¹ / ₂	-1 ¹ / ₂
IRL	-2,9	1,4	2,0	2	1 ³ / ₄
I	0,5	-0,1	-0,6	-1 ¹ / ₄	-1 ¹ / ₂
L	39,4	33,0	16,4	15	14 ¹ / ₂
NL	2,8	1,6	2,4	2 ¹ / ₄	2
P	3,9	1,8	-1,4	-2 ³ / ₄	-3 ¹ / ₂
UK	-0,9	-1,6	-3,2	-4	-3 ¹ / ₄
EG	1,4	0,8	0,3	0	1 ¹ / ₄
USA	-3,4	-3,6	-2,4	-1 ³ / ₄	-1 ³ / ₄
Japan	4,3	3,7	2,8	2 ¹ / ₄	2 ¹ / ₂

(*) Prognose september/oktober 1989.

(1) BNP voor de Verenigde Staten en voor Japan vanaf 1987.

(e) Aantal werklozen in procent van de burgerlijke beroepsbevolking

	1986	1987	1988	1989 (*)	1990 (*)
B	11,9	11,5	10,4	9 $\frac{1}{4}$	8 $\frac{3}{4}$
DK	5,8	5,8	6,4	7 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$
D	6,5	6,4	6,4	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{4}$
GR	8,2	8,0	8,5	8 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{1}{2}$
E	21,2	20,5	19,6	17 $\frac{1}{2}$	16 $\frac{1}{2}$
F	10,4	10,5	10,2	9 $\frac{1}{2}$	9
IRL	18,3	18,0	17,8	16 $\frac{3}{4}$	16 $\frac{1}{4}$
I	10,6	10,1	10,6	10 $\frac{1}{2}$	10 $\frac{1}{2}$
L	2,7	2,7	2,2	1 $\frac{3}{4}$	1 $\frac{3}{4}$
NL	10,3	10,2	10,3	10	9 $\frac{1}{2}$
P	8,3	6,8	5,6	5 $\frac{1}{4}$	5 $\frac{1}{4}$
UK	11,5	10,6	8,7	6 $\frac{3}{4}$	6 $\frac{1}{2}$
EG	10,8	10,4	10,0	9	8 $\frac{3}{4}$
USA	6,9	6,1	5,4	5	5 $\frac{1}{4}$
Japan	2,8	2,8	2,5	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$

(f) Financieringssaldo van de overheid
(in procent van het BBP)

	1986	1987	1988	1989 (*)	1990 (*)
B	-8,8	-7,0	-6,5	-6	-5 $\frac{3}{4}$
DK	3,5	1,8	0,2	$\frac{1}{4}$	$\frac{3}{4}$
D	-1,3	-1,8	-2,1	0	- $\frac{1}{4}$
GR	-11,6	-9,9	-14,9	-20	-20
E	-6,1	-3,6	-3,2	-2 $\frac{1}{2}$	-2 $\frac{1}{2}$
F	-2,9	-2,5	-1,4	-1 $\frac{1}{4}$	-1
IRL	-11,0	-8,9	-3,7	-3 $\frac{3}{4}$	-1 $\frac{1}{2}$
I	-11,7	-11,2	-10,6	-10 $\frac{1}{4}$	-9 $\frac{3}{4}$
L	2,5	2,7	2,5	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{3}{4}$
NL	-5,9	-6,2	-4,9	-4 $\frac{1}{2}$	-4 $\frac{1}{4}$
P	-7,8	-7,0	-6,5	-6	-6
UK	-2,4	-1,5	0,8	1 $\frac{1}{2}$	1
EG	-4,8	-4,3	-3,6	-3	-3
USA	-4,4	-2,3	-2,0	-1 $\frac{3}{4}$	-1 $\frac{1}{2}$
Japan	-1,1	-0,3	1,2	1 $\frac{3}{4}$	2

(g) Totale werkgelegenheid
(jaarlijkse procentuele verandering)

	1986	1987	1988	1989 (*)	1990 (*)
B	1,0	0,4	1,4	1	$\frac{1}{2}$
DK	2,3	1,1	-0,3	- $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$
D	1,0	0,7	0,6	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{4}$
GR	0,3	-0,1	1,1	$\frac{3}{4}$	$\frac{3}{4}$
E	2,3	5,4	2,9	3 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$
F	0,2	0,1	0,6	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{4}$
IRL	0,2	0	1,0	1 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{4}$
I	0,9	0,2	1,3	1	$\frac{1}{2}$
L	2,6	2,7	2,9	1 $\frac{3}{4}$	1 $\frac{1}{4}$
NL	1,9	1,2	1,3	1 $\frac{1}{2}$	1
P	-2,7	2,7	2,6	1 $\frac{1}{2}$	$\frac{3}{4}$
UK	0,4	1,9	3,1	1 $\frac{3}{4}$	$\frac{3}{4}$
EG	0,8	1,2	1,6	1 $\frac{1}{2}$	1
USA	1,7	2,9	2,2	2 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{2}$
Japan	0,9	1,0	1,7	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{4}$

(h) Reële loonsom per werknemer
(jaarlijkse procentuele verandering (1))

	1986	1987	1988	1989 (*)	1990 (*)
B	3,7	-1,3	1,2	2	2 $\frac{1}{4}$
DK	1,2	4,0	-0,6	-1	- $\frac{1}{4}$
D	4,1	2,2	2,0	0	$\frac{3}{4}$
GR	-7,2	-3,4	4,0	5 $\frac{1}{2}$	1
E	0,7	0,9	1,2	$\frac{3}{4}$	$\frac{3}{4}$
F	1,4	0,6	1,1	$\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{4}$
IRL	1,1	2,8	-0,2	$\frac{1}{2}$	1
I	1,6	4,0	3,8	2 $\frac{3}{4}$	2
L	4,4	0,9	2,5	3	3
NL	1,3	1,6	0,6	- $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{4}$
P	6,0	3,1	0,9	- $\frac{3}{4}$	1 $\frac{1}{2}$
UK	2,8	3,0	2,3	2 $\frac{3}{4}$	3
EG	2,3	2,0	1,9	1 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{2}$
USA	1,1	-0,3	1,8	1	1 $\frac{1}{4}$
Japan	2,7	3,0	3,4	3 $\frac{3}{4}$	2 $\frac{1}{2}$

(*) Prognose september/oktober 1989.

(1) Deflator: prijsindexcijfer van het gezinsverbruik.

(i) Bruto investeringen in vaste activa in de bouw

(reële procentuele verandering ten opzichte van het voorafgaande jaar)

	1986	1987	1988	1989 (*)	1990 (*)
B	2,0	5,5	12,0	9	3 $\frac{3}{4}$
DK	17,5	-0,9	-6,1	-3	1 $\frac{1}{2}$
D	2,7	0,2	4,7	4 $\frac{3}{4}$	3 $\frac{1}{4}$
GR	0,2	-4,9	7,7	7 $\frac{1}{2}$	6
E	6,5	10,0	13,5	14 $\frac{1}{2}$	10 $\frac{3}{4}$
F	2,5	3,3	4,3	3 $\frac{3}{4}$	3 $\frac{1}{2}$
IRL	-3,6	-6,5	-6,8	6	10 $\frac{1}{4}$
I	0,7	-1,3	3,7	4	3
L	6,0	4,6	5,4	4 $\frac{1}{4}$	3 $\frac{1}{2}$
NL	4,8	2,8	12,6	4 $\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$
P	8,7	10,5	12,3	11 $\frac{1}{2}$	11
UK	3,7	3,9	6,5	-1 $\frac{1}{2}$	-1
EG	3,2	2,4	6,3	4 $\frac{3}{4}$	3 $\frac{1}{2}$

(j) Bruto investeringen in vaste activa in installaties

(reële procentuele verandering ten opzichte van het voorafgaande jaar)

	1986	1987	1988	1989 (*)	1990 (*)
B	4,8	8,6	14,0	16	8
DK	15,4	-14,5	-7,0	4	3
D	4,3	4,1	7,5	11 $\frac{1}{4}$	7 $\frac{1}{2}$
GR	-12,6	-1,0	10,7	5 $\frac{1}{2}$	7
E	15,8	24,2	14,7	12 $\frac{3}{4}$	8 $\frac{3}{4}$
F	2,5	4,7	9,7	7	7
IRL	5,3	3,6	2,8	10 $\frac{1}{2}$	10
I	2,0	15,0	6,0	6 $\frac{1}{4}$	4 $\frac{3}{4}$
L	39,1	6,1	3,0	4 $\frac{1}{2}$	5
NL	11,3	1,1	6,3	9 $\frac{3}{4}$	2 $\frac{3}{4}$
P	13,7	31,0	19,5	11 $\frac{3}{4}$	9
UK	-1,8	7,2	20,4	10 $\frac{1}{4}$	4
EG	3,5	8,5	10,6	9 $\frac{1}{4}$	6

(k) Bruto investeringen in vaste activa

(reële procentuele verandering ten opzichte van het voorafgaande jaar)

	1986	1987	1988	1989 (*)	1990 (*)
B	3,7	7,6	12,9	12 $\frac{1}{4}$	5 $\frac{3}{4}$
DK	17,3	-9,0	-6,5	0	2 $\frac{1}{4}$
D	3,3	1,8	5,9	7 $\frac{3}{4}$	5
GR	-5,7	-3,2	9,0	6 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$
E	10,0	14,6	14,0	13 $\frac{3}{4}$	10
F	2,9	3,7	7,3	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$
IRL	-0,3	0,0	-1,7	8 $\frac{1}{2}$	10
I	1,4	5,2	4,9	5 $\frac{1}{4}$	4
L	15,8	5,3	4,5	4 $\frac{1}{4}$	4
NL	8,2	1,6	9,7	6 $\frac{3}{4}$	1 $\frac{1}{2}$
P	9,5	19,5	15,8	11 $\frac{1}{2}$	10
UK	0,9	5,5	13,1	4 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{3}{4}$
EG	3,4	4,8	8,4	7	4 $\frac{3}{4}$
USA	0,9	3,1	5,8	2 $\frac{1}{4}$	4
Japan	6,0	10,3	13,6	9 $\frac{3}{4}$	5 $\frac{1}{4}$

(l) BBP per hoofd

(EG = 100; lopende prijzen en koopkrachtpariteiten)

	1960	1973	1986	1989 (*)	1990 (*)
B	95,4	100,6	101,1	102,4	103,0
DK	118,6	113,1	118,0	108,0	107,2
D	117,2	110,1	114,4	113,3	113,4
GR	38,4	56,3	56,0	54,0	53,6
E	59,2	77,4	72,2	75,7	76,3
F	104,3	109,3	110,0	108,5	108,6
IRL	61,4	59,9	63,4	66,0	67,3
I	91,2	98,8	104,0	105,1	105,2
L	134,5	123,9	126,3	128,0	128,7
NL	117,8	112,1	106,4	103,5	103,1
P	37,3	54,2	52,8	54,5	55,4
UK	127,6	107,2	104,2	104,6	103,7
EG	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
USA	188,7	160,4	156,1	154,5	152,1
Japan	55,5	95,4	111,0	115,8	116,9

(*) Prognose september/oktober 1989.

RICHTLIJN VAN DE RAAD

van 21 december 1989

inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Statens betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen

(89/686/EEG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 100 A,

Gezien het voorstel van de Commissie ⁽¹⁾,

In samenwerking met het Europese Parlement ⁽²⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité ⁽³⁾,

Overwegende dat de maatregelen dienen te worden vastgesteld die binnen een op 31 december 1992 verstrijkend tijdvak tot de geleidelijke totstandkoming van de interne markt moeten leiden; dat deze interne markt een ruimte zonder binnengrenzen omvat waarin het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal is gewaarborgd;

Overwegende dat in een aantal Lid-Statens voor tal van persoonlijke beschermingsmiddelen reeds een aantal jaren voorschriften van kracht zijn waaraan verscheidene beweegredenen, zoals de gezondheid, de arbeidsveiligheid en de bescherming van de gebruikers, ten grondslag liggen;

Overwegende dat deze nationale voorschriften en normen vaak zeer gedetailleerd zijn ten aanzien van de eisen die aan het ontwerp, de seriefabricage, de kwaliteit, de beproeving en de certificering van persoonlijke beschermingsmiddelen worden gesteld, ten einde personen tegen verwondingen en ziekten te beschermen;

Overwegende dat vooral de nationale voorschriften inzake de arbeidsveiligheid het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen voorschrijven; dat er tal van voorschriften zijn op grond waarvan de werkgever verplicht is zijn personeel de beschikking te geven over adequate persoonlijke beschermingsmiddelen wanneer de bij voorkeur toe te passen collectieve beschermingsmiddelen ontbreken of ontoereikend zijn;

Overwegende dat de nationale voorschriften betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen van Lid-Staat tot Lid-Staat onderling aanzienlijk verschillen; dat zij derhalve een handelsbelemmering kunnen vormen, hetgeen voor de totstandbrenging en het functioneren van de gemeenschappelijke markt rechtstreekse gevolgen heeft;

Overwegende dat die uiteenlopende nationale voorschriften dienen te worden geharmoniseerd om het vrije verkeer van deze producten te waarborgen, zonder dat de bestaande beschermingsniveaus in de Lid-Statens, wanneer zij gerecht-

vaardigd zijn, daardoor worden verlaagd, en met het doel ze te verhogen wanneer dat nodig is;

Overwegende dat met de in deze richtlijn gegeven voorschriften voor het ontwerp en de seriefabricage van persoonlijke beschermingsmiddelen, die met name van fundamenteel belang zijn bij het streven naar een veiliger werkomgeving, niet wordt vooruitgelopen op de voorschriften inzake het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen en de maatregelen ten behoeve van de gezondheid en veiligheid van de werknemers op de werkplek;

Overwegende dat deze richtlijn alleen de fundamentele voorschriften behelst waaraan persoonlijke beschermingsmiddelen moeten voldoen; dat het, om gemakkelijker te kunnen aantonen dat aan die fundamentele voorschriften is voldaan, noodzakelijk is dat er op Europees niveau geharmoniseerde normen zijn die onder meer betrekking hebben op het ontwerp, de seriefabricage, de specificaties en de beproeving van de persoonlijke beschermingsmiddelen, en die een zodanige strekking hebben dat van persoonlijke beschermingsmiddelen die aan deze normen voldoen, mag worden aangenomen dat zij aan de fundamentele voorschriften van deze richtlijn voldoen; dat deze op Europees niveau geharmoniseerde normen door particuliere instellingen worden opgesteld en dat zij hun karakter van niet-verbindende tekst dienen te behouden; dat de Europese Commissie voor Normalisatie (CEN) en het Europees Comité voor Elektrotechnische Normalisatie (CENELEC) daartoe zijn erkend als bevoegde instellingen voor de vaststelling van geharmoniseerde normen overeenkomstig de op 13 november 1984 bekrachtigde algemene richtsnoeren voor de samenwerking tussen de Commissie en deze beide instellingen; dat onder een geharmoniseerde norm in de zin van deze richtlijn wordt verstaan een tekst met technische specificaties (Europese norm of harmonisatiedocument) die in opdracht van de Commissie, overeenkomstig de bepalingen van Richtlijn 83/189/EEG van de Raad van 28 maart 1983 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften ⁽⁴⁾; gewijzigd bij Richtlijn 88/182/EEG ⁽⁵⁾, alsmede krachtens bovengenoemde algemene richtsnoeren, door een van beide of beide instellingen is aangenomen;

Overwegende dat het in afwachting van de vaststelling van geharmoniseerde normen — die gezien de omvang van het toepassingsgebied zeer talrijk zullen zijn en waarvan het opstellen binnen de voor de totstandbrenging van de interne markt gestelde tijd een grote hoeveelheid werk zal vergen — dienstig is voorlopig, met inachtneming van de bepalingen van het Verdrag, de „status quo”-regeling inzake de conformiteit aan de nationale normen te handhaven voor persoonlijke beschermingsmiddelen waarvoor op de datum waarop

⁽¹⁾ PB nr. C 141 van 30. 5. 1988, blz. 14.

⁽²⁾ PB nr. C 12 van 16. 1. 1989, blz. 109, en PB nr. C 304 van 4. 12. 1989, blz. 29.

⁽³⁾ PB nr. C 337 van 31. 12. 1988, blz. 37.

⁽⁴⁾ PB nr. L 109 van 26. 4. 1983, blz. 8.

⁽⁵⁾ PB nr. L 81 van 26. 3. 1988, blz. 75.

deze richtlijn wordt vastgesteld nog geen geharmoniseerde norm bestaat;

Overwegende dat, gezien de algemene en horizontale rol in het gemeenschappelijk normalisatiebeleid van het krachtens artikel 5 van Richtlijn 83/189/EEG opgerichte Permanent Comité, en meer in het bijzonder de rol bij het formuleren van verzoeken om normen vast te stellen en bij het functioneren van de „status quo“-regeling inzake de Europese normalisatie, dit Comité het meest aangewezen orgaan is om de Commissie bij te staan bij de communautaire controle op de overeenstemming van de geharmoniseerde normen;

Overwegende dat het nodig is op de naleving van deze technische voorschriften controle uit te oefenen, ten einde gebruikers en derden doelmatig te beschermen; dat de bestaande controleprocedures van Lid-Staat tot Lid-Staat aanzienlijke verschillen kunnen vertonen; dat het ter vermindering van veelvuldige controles, die even zovele belemmeringen zouden vormen voor het vrije verkeer van persoonlijke beschermingsmiddelen, wenselijk is de door de Lid-Staten uitgevoerde controles onderling te erkennen; dat het, om de erkenning van die controles te bevorderen, met name wenselijk is dat in geharmoniseerde communautaire procedures en in geharmoniseerde criteria wordt voorzien, op grond waarvan wordt bepaald welke instanties met onderzoek, toezicht en controle worden belast;

Overwegende dat het wetgevende kader moet worden verbeterd om ervoor te zorgen dat de sociale partners op doeltreffende en passende wijze hun bijdrage kunnen leveren,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

TOEPASSINGSGEBIED, HET IN DE HANDEL BRENGEN EN VRIJ VERKEER

Artikel 1

1. Deze richtlijn is van toepassing op persoonlijke beschermingsmiddelen, hierna te noemen „beschermingsmiddelen”.

Zij bevat de voor het in de handel brengen en het vrij verkeer binnen de Gemeenschap geldende voorwaarden, alsmede de fundamentele veiligheidsvoorschriften waaraan beschermingsmiddelen moeten voldoen om de gezondheid van de gebruiker te beschermen en zijn veiligheid te waarborgen.

2. In deze richtlijn wordt onder beschermingsmiddel een uitrustingsstuk of -middel verstaan dat bestemd is om door een persoon te worden gedragen of vastgehouden als bescherming tegen één of meer gevaren die een bedreiging voor zijn gezondheid en zijn veiligheid kunnen vormen.

Als beschermingsmiddel wordt ook beschouwd:

- a) een geheel dat is samengesteld uit verscheidene uitrustingsstukken of -middelen die door de fabrikant onderling zijn verbonden om een persoon te beschermen tegen één of meer, mogelijk gelijktijdig optredende gevaren;
- b) een uitrustingsstuk of beschermingsmiddel dat al of niet onlosmakelijk verbonden is met een niet-beschermende

persoonlijke uitrusting die door een persoon wordt gedragen of vastgehouden voor het bedrijven van een bepaalde activiteit;

- c) verwisselbare onderdelen van een beschermingsmiddel die voor de goede werking ervan onontbeerlijk zijn, en die uitsluitend voor dat beschermingsmiddel worden gebruikt.

3. Als integrerend bestanddeel van een beschermingsmiddel wordt beschouwd, ieder samen met het beschermingsmiddel in de handel gebracht verbindingssysteem dat het beschermingsmiddel aan een andere, externe voorziening verbindt, zelfs wanneer het verbindingssysteem voor de tijdsduur dat de gebruiker aan het risico c.q. de risico's is blootgesteld, niet ononderbroken behoeft te worden gedragen of meegevoerd.

4. Buiten het toepassingsgebied van deze richtlijn vallen:

- beschermingsmiddelen die vallen onder een andere richtlijn met dezelfde doelstellingen ten aanzien van het in de handel brengen, het vrije verkeer en de veiligheid als de onderhavige richtlijn;
- ongeacht de bovengenoemde reden van uitsluiting van het toepassingsgebied, de in de lijst met uitzonderingen van bijlage I genoemde soorten beschermingsmiddelen.

Artikel 2

1. De Lid-Staten treffen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de in artikel 1 bedoelde beschermingsmiddelen slechts in de handel gebracht dan wel in gebruik genomen kunnen worden, als de veiligheid van de gebruiker met deze middelen — zonder gevaar voor de veiligheid of gezondheid van andere personen, huisdieren of goederen — gewaarborgd en zijn gezondheid beschermd worden, wanneer zij behoorlijk onderhouden en overeenkomstig hun gebruiksdoel gebruikt worden.

2. Deze richtlijn laat de Lid-Staten vrij om, met inachtneming van het Verdrag, de voorschriften in te voeren die zij nodig achten voor de bescherming van de gebruiker, voor zover dit niet leidt tot modificaties van de beschermingsmiddelen ten opzichte van de bepalingen in deze richtlijn.

3. De Lid-Staten verhinderen niet dat op jaarbeurzen, tentoonstellingen en dergelijke beschermingsmiddelen ten toon worden gesteld die niet aan de bepalingen van deze richtlijn voldoen, mits duidelijk op een bord wordt aangegeven dat de betreffende beschermingsmiddelen niet aan de richtlijn voldoen en niet mogen worden gekocht en/of hoe dan ook worden gebruikt alvorens zij door de fabrikant of door zijn in de Gemeenschap gevestigde gevolmachtigde aan de voorschriften van de richtlijn zijn aangepast.

Artikel 3

De in artikel 1 bedoelde beschermingsmiddelen moeten aan de fundamentele gezondheids- en veiligheidsvoorschriften van bijlage II voldoen.

Artikel 4

1. De Lid-Staten mogen het in de handel brengen van beschermingsmiddelen of onderdelen van beschermingsmid-

delen die voldoen aan de bepalingen van deze richtlijn en van het EG-merkteken zijn voorzien, niet verbieden, beperken of verhinderen.

2. De Lid-Staten mogen het in de handel brengen van niet van het EG-merkteken voorziene onderdelen van beschermingsmiddelen die in beschermingsmiddelen moeten worden aangebracht niet verbieden, beperken of verhinderen, mits deze onderdelen geen wezenlijke onderdelen zijn die voor de goede werking van de beschermingsmiddelen onmisbaar zijn.

Artikel 5

1. De Lid-Staten beschouwen als conform aan de in artikel 3 bedoelde fundamentele voorschriften, de in artikel 8, lid 3, bedoelde beschermingsmiddelen die voorzien zijn van het EG-merkteken en waarvoor de fabrikant op verzoek de in artikel 12 bedoelde verklaring van overeenstemming kan overleggen.

2. De Lid-Staten gaan uit van het vermoeden dat met de in artikel 3 bedoelde fundamentele voorschriften in overeenstemming zijn, de in artikel 8, lid 2, bedoelde beschermingsmiddelen die voorzien zijn van het EG-merkteken en waarvoor de fabrikant, op verzoek, naast de in artikel 12 bedoelde verklaring ook de verklaring van de aangewezen instantie als bedoeld in artikel 9 kan overleggen waarmee zij, op grond van het EG-typeonderzoek volgens de procedure van artikel 10, lid 4, onder a) en b), eerste streepje, in overeenstemming worden verklaard met de desbetreffende nationale normen waarin de geharmoniseerde normen zijn omgezet.

Wanneer de fabrikant de geharmoniseerde normen niet of slechts gedeeltelijk heeft toegepast of wanneer die normen ontbreken, dient in de verklaring van de aangewezen instantie de overeenstemming met de fundamentele voorschriften volgens de procedure van artikel 10, lid 4, onder a) en b), tweede streepje, te worden vermeld.

3. Op de in artikel 8, lid 2, bedoelde beschermingsmiddelen waarvoor geharmoniseerde normen ontbreken, kunnen voorlopig (doch uiterlijk tot en met 31 december 1992) de nationale regels van toepassing blijven die op de datum waarop deze richtlijn wordt aangenomen van kracht zijn, op voorwaarde dat deze regels met de bepalingen van het Verdrag in overeenstemming zijn.

4. De Commissie maakt de referenties van de geharmoniseerde normen bekend in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

De Lid-Staten publiceren de referenties van de nationale normen waarin de geharmoniseerde normen zijn omgezet.

5. De Lid-Staten dragen er zorg voor dat, uiterlijk op 30 juni 1991, passende maatregelen worden genomen om de sociale partners in staat te stellen op nationaal niveau invloed uit te oefenen op het uitwerken van en het toezicht op de geharmoniseerde normen.

Artikel 6

1. Wanneer een Lid-Staat of de Commissie van mening is dat de in artikel 5 bedoelde geharmoniseerde normen niet

volledig voldoen aan de in artikel 3 bedoelde desbetreffende fundamentele voorschriften, legt de Commissie of de betrokken Lid-Staat, onder opgave van de redenen, de zaak voor aan het bij Richtlijn 83/189/EEG⁽¹⁾ ingestelde Permanent Comité. Het Comité brengt onverwijld advies uit.

Na ontvangst van het advies van het Comité deelt de Commissie de Lid-Staten mee of de betrokken normen al dan niet uit de in artikel 5 bedoelde publikaties moeten worden geschrapt.

Volgens onderstaande procedure kunnen aan het bij artikel 6, lid 2, van Richtlijn 89/392/EEG⁽²⁾ opgerichte Comité alle kwesties worden voorgelegd die verband houden met de tenuitvoerlegging en de praktische toepassing van deze richtlijn.

De vertegenwoordiger van de Commissie legt het Comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het Comité brengt binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie advies uit over dit ontwerp, zo nodig door middel van een stemming.

Het advies wordt in de notulen opgenomen; voorts heeft iedere Lid-Staat het recht te verzoeken dat zijn standpunt in de notulen wordt opgenomen.

De Commissie houdt zoveel mogelijk rekening met het door het Comité uitgebrachte advies. Zij brengt het Comité op de hoogte van de wijze waarop zij rekening heeft gehouden met zijn advies.

Artikel 7

1. Wanneer een Lid-Staat vaststelt dat beschermingsmiddelen die van het EG-merkteken zijn voorzien en overeenkomstig hun bestemming worden gebruikt, voor de veiligheid van personen, huisdieren of goederen een gevaar kunnen opleveren, treft die Lid-Staat alle passende maatregelen om deze beschermingsmiddelen uit de markt te nemen, dan wel het in de handel brengen of het vrije verkeer ervan te verbieden.

De betrokken Lid-Staat stelt de Commissie onverwijld van deze maatregel in kennis en vermeldt de redenen van deze beslissing en in het bijzonder of de niet-overeenstemming voortvloeit uit:

- a) de niet-naleving van de in artikel 3 bedoelde fundamentele voorschriften;
- b) een verkeerde toepassing van de in artikel 5 bedoelde normen;
- c) een leemte in de in artikel 5 bedoelde normen zelf.

2. De Commissie treedt zo spoedig mogelijk in overleg met de betrokken partijen. Indien de Commissie na dit overleg constateert dat de maatregel gerechtvaardigd is, deelt zij dit onmiddellijk mede aan de Lid-Staat die de maatregel heeft getroffen, en aan de overige Lid-Staten. Indien de

⁽¹⁾ PB nr. L 109 van 26. 4. 1983, blz. 8.

⁽²⁾ PB nr. L 183 van 29. 6. 1989, blz. 9.

Commissie na dit overleg constateert dat de maatregel niet gerechtvaardigd is, deelt zij dit onmiddellijk mede aan de Lid-Staat die de maatregel heeft genomen, en aan de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde. Wanneer de reden voor het in lid 1 bedoelde besluit een leemte in de normen is, legt de Commissie de zaak aan het in artikel 6, lid 1, bedoelde Comité voor indien de Lid-Staat die het besluit heeft genomen, het wil handhaven, en leidt zij de in artikel 6, tweede alinea, bedoelde procedure in.

3. Wanneer een beschermingsmiddel dat niet conform is, van het EG-merkteken is voorzien, neemt de bevoegde Lid-Staat passende maatregelen tegen degene die het merkteken heeft aangebracht en stelt hij de Commissie en de overige Lid-Staten daarvan in kennis.

4. De Commissie draagt er zorg voor dat de Lid-Staten van het verloop en de uitkomsten van de in dit artikel bedoelde procedure op de hoogte worden gehouden.

HOOFDSTUK II

CERTIFICERINGSPROCEDURES

Artikel 8

1. Alvorens een model van een beschermingsmiddel in de handel wordt gebracht, moet de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gevolmachtigde de in bijlage III bedoelde technische documentatie bijeenbrengen om deze indien nodig aan de bevoegde autoriteiten te kunnen voorleggen.

2. Alvorens tot fabricage van andere dan de in lid 3 bedoelde beschermingsmiddelen wordt overgegaan, moet de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gevolmachtigde een model aan het EG-typeonderzoek als bedoeld in artikel 10 onderwerpen.

3. Van het EG-typeonderzoek zijn vrijgesteld de op een eenvoudig ontwerp berustende modellen beschermingsmiddelen waarvan de ontwerper aanneemt dat de gebruiker zelf in staat is zich een oordeel te vormen over de doeltreffendheid waarmee deze middelen bescherming bieden tegen zeer geringe risico's waarvan het effect, wanneer het gradueel is, tijdig kan worden opgemerkt zonder dat de gebruiker gevaar loopt.

Tot deze categorie behoren uitsluitend beschermingsmiddelen die de drager moeten beschermen tegen:

- mechanische factoren die slechts oppervlakkige letsels veroorzaken (tuinhandschoenen, vingerhoeden, enz.);
- vrij onschadelijke schoonmaakmiddelen waarvan de gevolgen gemakkelijk ongedaan zijn te maken (beschermhandschoenen tegen reinigingsmiddelen in verdunde oplossing enz.);
- de gevaren van het hanteren van warme voorwerpen, waarbij hij niet wordt blootgesteld aan een temperatuur van meer dan 50 °C, noch aan gevaarlijke stoten of schokken (handschoenen, schorten voor beroepsdoelinden enz.);
- weersomstandigheden die niet uitzonderlijk of extreem van aard zijn (hoofdbedekking, seizoenkleding, schoenen en laarzen, enz.);

- kleine stoten, schokken en trillingen die geen vitale lichaamsdelen treffen en waarvan de gevolgen geen blijvend letsel kunnen veroorzaken (lichte hoofdbedekkingen ter bescherming van de hoofdhuid, handschoenen, lichte schoenen enz.);

- zonnestraling (zonnebrillen).

4. In serie vervaardigde beschermingsmiddelen worden onderworpen:

a) naar keuze van de fabrikant, aan een van de twee in artikel 11 bedoelde procedures, wanneer het gaat om beschermingsmiddelen van complex ontwerp die de gebruiker moeten beschermen tegen gevaren die dodelijk zijn of de gezondheid ernstig en onherstelbaar kunnen schaden, en waarvan de gebruiker naar de ontwerper aanneemt de acute effecten niet tijdig kan onderkennen. Tot deze categorie behoren uitsluitend:

- ademhalingsapparatuur met filters die beschermen tegen vaste en vloeibare aerosolen, of tegen irriterende, gevaarlijke, giftige of radiotoxische gassen;
  - ademhalingsapparatuur, met inbegrip van duikapparatuur, die de buitenlucht volledig afsluit;
  - beschermingsmiddelen die slechts tijdelijke bescherming kunnen bieden tegen letsels door chemische factoren of tegen ioniserende stralingen;
  - uitrusting voor werkzaamheden in hete omgevingen met effecten die vergelijkbaar zijn met die van een luchttemperatuur van 100 °C of hoger, met of zonder infrarode straling, vlammen of grote hoeveelheden wegvliegend gesmolten materiaal;
  - uitrusting voor werkzaamheden in koude omgevingen met effecten die vergelijkbaar zijn met die van een luchttemperatuur van -50 °C of lager;
  - beschermingsmiddelen die bescherming bieden bij vallen van bepaalde hoogten;
  - beschermingsmiddelen tegen elektriciteitsrisico's bij werken bij gevaarlijke spanningen of die isoleren bij hoogspanning;
  - motorhelmen en vizieren daarvan;
- ofwel

b) aan de procedure voor de EG-verklaring van overeenstemming van de fabrikant als bedoeld in artikel 12 voor elk beschermingsmiddel.

Artikel 9

1. Iedere Lid-Staat deelt de Commissie en de overige Lid-Staten mede welke erkende instanties met de tenuitvoerlegging van de certificeringsprocedures als bedoeld in artikel 8 zijn belast. De Commissie maakt ter informatie in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* de lijst van deze instanties alsmede het hun toegekende nummer bekend en draagt zorg voor het bijhouden van deze lijst.

2. De Lid-Staten moeten de in bijlage V opgenomen criteria hanteren voor de beoordeling van de instanties waarvan kennisgeving moet worden gedaan. De instanties die voldoen aan de beoordelingscriteria welke in de desbetreffende geharmoniseerde normen zijn opgenomen, worden geacht aan de genoemde criteria te voldoen.

3. Een Lid-Staat die een instantie heeft erkend, moet deze erkenning intrekken indien hij vaststelt dat genoemde instan-

tie niet langer aan de in bijlage V bedoelde criteria voldoet. Hij stelt de Commissie en de overige Lid-Staten daarvan onmiddellijk in kennis.

EG-TYPEONDERZOEK

Artikel 10

1. Het EG-typeonderzoek is de procedure door middel waarvan de aangewezen instantie vaststelt en verklaart dat het model beschermingsmiddel voldoet aan de desbetreffende bepalingen van deze richtlijn.

2. De aanvraag om een EG-typeonderzoek wordt door de fabrikant of diens gevolmachtigde bij één enkele erkende keuringsinstantie voor het betreffende model ingediend. De gevolmachtigde moet in de Gemeenschap gevestigd zijn.

3. De aanvraag behelst:

- naam en adres van de fabrikant of diens gevolmachtigde, alsmede de plaats van seriefabricage van de beschermingsmiddelen;
- het technische fabricagedossier als bedoeld in bijlage III.

Zij gaat vergezeld van een passend aantal exemplaren van het goed te keuren model.

4. De aangewezen instantie verricht het EG-typeonderzoek op de volgende wijze:

a) *Onderzoek van het technische dossier van de fabrikant*

- De aangewezen instantie bestudeert het technische fabricagedossier om na te gaan of het voldoet aan de in artikel 5 bedoelde geharmoniseerde normen.
- Wanneer de fabrikant de geharmoniseerde normen niet of slechts gedeeltelijk heeft toegepast of wanneer die normen ontbreken, dient de aangewezen instantie na te gaan of de door de fabrikant gebruikte technische specificaties voldoen aan de fundamentele voorschriften, alvorens te verifiëren of het technisch fabricagedossier voldoet aan deze technische specificaties.

b) *Onderzoek van het model*

Bij het onderzoek van het model gaat de instantie na of het overeenkomstig het technische fabricagedossier is uitgevoerd en of het volkomen veilig overeenkomstig zijn bestemming kan worden gebruikt.

- Zij controleert aan de hand van de nodige onderzoeken en proeven de overeenstemming van het model met de geharmoniseerde normen.
- Wanneer de fabrikant de geharmoniseerde normen niet of slechts gedeeltelijk heeft toegepast of wanneer die normen ontbreken, controleert de aangewezen instantie aan de hand van de nodige onderzoeken en proeven de overeenstemming van het model met de door de fabrikant gebruikte technische specificaties mits deze in overeenstemming zijn met de fundamentele voorschriften.

5. Indien het model aan de desbetreffende bepalingen voldoet, stelt de instantie een verklaring van EG-typeonderzoek op die ter kennis van de aanvrager wordt gebracht. De verklaring omvat de conclusies van het onderzoek, de voorwaarden die eventueel worden gesteld en de voor identificatie van het goedgekeurde model benodigde beschrijvingen en tekeningen.

De Commissie, de andere erkende instanties en de overige Lid-Staten kunnen een kopie van de verklaring en, op een met redenen omkleed verzoek, ook een kopie van het technische fabricagedossier en van de verslagen van het verrichte onderzoek en de verrichte proeven krijgen.

Het dossier moet gedurende een periode van tien jaar na het in de handel brengen van de beschermingsmiddelen ter beschikking van de bevoegde autoriteiten worden gehouden.

6. De instantie die weigert een verklaring van EG-typeonderzoek af te geven, stelt de overige erkende instanties daarvan op de hoogte. De instantie die een verklaring van EG-typeonderzoek intrekt, stelt de Lid-Staat die haar heeft afgegeven daarvan op de hoogte. Deze stelt de overige Lid-Staten en de Commissie daarvan op de hoogte en zet de redenen van dat besluit uiteen.

CONTROLE VAN DE GEFABRICEEERDE BESCHERMINGSMIDDELEN

Artikel 11

A. **EG-garantiesysteem voor de kwaliteit van het eindproduct**

1. De fabrikant neemt alle maatregelen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat door het fabricageproces, met inbegrip van de laatste inspectie van de beschermingsmiddelen en de proeven, de homogeniteit van de produktie en de overeenstemming van de beschermingsmiddelen met het in het certificaat van EG-typegoedkeuring beschreven type en met de desbetreffende fundamentele voorschriften van de onderhavige richtlijn worden gewaarborgd.

2. Een door de fabrikant gekozen aangewezen instantie verricht de noodzakelijke controles. Deze controles worden onaangekondigd, met tussenpozen van normaliter ten minste één jaar, verricht.

3. De nodige, door de aangewezen instantie genomen stalen van beschermingsmiddelen worden onderzocht en om de overeenstemming van de beschermingsmiddelen te verifiëren worden passende, in de geharmoniseerde normen gedefinieerde of voor de vaststelling van de overeenstemming met de fundamentele voorschriften van deze richtlijn noodzakelijke proeven verricht.

4. Indien de instantie niet zelf de verklaring van het desbetreffende EG-typeonderzoek heeft opgesteld treedt zij, indien er problemen zijn in verband met de beoordeling van de overeenstemming van de stalen, in contact met de aangewezen instantie.

5. De fabrikant ontvangt van de aangewezen instantie een expertiserapport. Indien de conclusie van dit rapport luidt dat er geen homogeniteit in de produktie is of geen overeenstemming van de onderzochte beschermingsmiddelen met het in het certificaat van EG-typegoedkeuring beschreven type en

met de geldende fundamentele voorschriften, treft de instantie op de aard van het vastgestelde gebrek, c.q. de vastgestelde gebreken afgestemde maatregelen en doet zij daarvan mededeling aan de Lid-Staat die haar heeft aangewezen.

6. De fabrikant kan op verzoek het rapport van de aangewezen instantie indienen.

B. EG-kwaliteitsgarantiesysteem van de produktie met toezicht

7. Systeem

a) In het kader van deze procedure legt de fabrikant een verzoek om goedkeuring van zijn kwaliteitssysteem voor aan een door hem gekozen aangewezen instantie.

Het verzoek omvat:

- alle informatie betreffende de beoogde categorie beschermingsmiddelen met inbegrip, eventueel, van de documentatie betreffende het goedgekeurde model;
- de documentatie over het kwaliteitssysteem;
- de verbintenis tot nakoming van de verplichtingen die voortvloeien uit het kwaliteitssysteem en om te zorgen dat het passend en doeltreffend blijft.

b) In het kader van het kwaliteitssysteem worden alle beschermingsmiddelen onderzocht en worden de onder A bedoelde passende proeven verricht ten einde de overeenstemming van die middelen met de desbetreffende fundamentele voorschriften van deze richtlijn na te gaan.

De documentatie behelst in het bijzonder een adequate beschrijving van:

- de kwaliteitsdoelstellingen, het organigram, de verantwoordelijkheden van het leidinggevend personeel en hun bevoegdheden inzake de kwaliteit van de produkten;
- de controles en proeven die na de fabricage moeten worden verricht;
- de middelen ter verificatie van de doeltreffende werking van het kwaliteitssysteem.

c) De instantie evalueert het kwaliteitssysteem om na te gaan of het beantwoordt aan de voorschriften bedoeld onder b). Kwaliteitssystemen waarbij de corresponderende geharmoniseerde norm wordt gehanteerd, worden door de instantie verondersteld in overeenstemming met deze voorschriften te zijn.

De instantie die de audits verricht, gaat over tot alle noodzakelijke objectieve evaluaties van de onderdelen van het kwaliteitssysteem en gaat in het bijzonder na of het systeem de overeenstemming van de gefabriceerde beschermingsmiddelen met het goedgekeurde model waarborgt.

De beslissing wordt aan de fabrikant meegedeeld. Zij bevat de conclusies van de controle en het met redenen omklede evaluatiebesluit.

d) De fabrikant stelt de instantie die het kwaliteitssysteem heeft goedgekeurd in kennis van ieder plan tot wijziging van het kwaliteitssysteem.

De instantie bestudeert de voorgestelde wijzigingen en beslist of het gewijzigde kwaliteitssysteem aan de desbetreffende voorschriften beantwoordt. Hij doet van zijn beslissing mededeling aan de fabrikant. Deze mededeling bevat de conclusies van de controle en het met redenen omklede evaluatiebesluit.

8. Toezicht

a) Dit toezicht moet waarborgen dat de fabrikant de uit het goedgekeurde kwaliteitssysteem voortvloeiende verplichtingen correct naleeft.

b) De fabrikant verleent de instantie toegang, voor inspectiedoeleinden, tot de plaatsen waar de beschermingsmiddelen worden geïnspecteerd, beproefd en opgeslagen en verstrekt haar alle nodige informatie en met name:

- de documentatie over het kwaliteitssysteem;
- de technische documentatie;
- de kwaliteitshandboeken.

c) De instantie gaat periodiek over tot audits om zich ervan te vergewissen dat de fabrikant het kwaliteitssysteem handhaaft en toepast en verstrekt het auditverslag aan de fabrikant.

d) De instantie kan de fabrikant voorts onaangekondigd bezoeken. Tijdens deze bezoeken verstrekt deze instantie de fabrikant een bezoekverslag en eventueel een auditverslag.

e) De fabrikant kan op verzoek het rapport van de aangewezen instantie indienen.

EG-VERKLARING VAN OVEREENSTEMMING VAN DE PRODUKTIE

Artikel 12

De EG-verklaring van overeenstemming is de procedure waarbij de fabrikant:

1. met het oog op voorlegging aan de bevoegde autoriteiten een verklaring volgens het model van bijlage VI opstelt waarin hij verklaart dat het in de handel gebrachte beschermingsmiddel aan de voorschriften van deze richtlijn voldoet;
2. op ieder beschermingsmiddel het EG-overeenstemmingsmerkteken als bedoeld in artikel 13 aanbrengt.

HOOFDSTUK III

EG-MERKTEKEN

Artikel 13

1. Het EG-merkteken bestaat uit de afkorting „EG”, gevolgd door de twee laatste cijfers van het jaar waarin het

merkteken is aangebracht en indien een aangewezen instantie een EG-typeonderzoek als bedoeld in artikel 10 heeft verricht, wordt het nummer van deze instantie toegevoegd.

In bijlage IV is het te gebruiken model weergegeven.

2. Het EG-merkteken moet zichtbaar, leesbaar en voor de te verwachten levensduur van het beschermingsmiddel onuitwisbaar op elk beschermingsmiddel en zijn verpakking worden aangebracht.

3. Het is verboden op beschermingsmiddelen merktekens of opschriften aan te brengen die met het EG-merkteken kunnen worden verward.

HOOFDSTUK IV

SLOTBEPALINGEN

Artikel 14

Ieder besluit dat ter uitvoering van deze richtlijn wordt genomen en ertoe leidt dat het in de handel brengen van een persoonlijk beschermingsmiddel wordt beperkt, wordt nauwkeurig gemotiveerd. Het wordt zo spoedig mogelijk ter kennis gebracht van de betrokkene, met vermelding van de mogelijkheden van beroep krachtens de in de betreffende Lid-Staat geldende wetgeving en van de termijnen waarbinnen dat beroep moet worden aangetekend.

Artikel 15

De Commissie treft de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de gegevens betreffende alle relevante besluiten ter uitvoering van deze richtlijn beschikbaar worden gesteld.

Artikel 16

1. De Lid-Staten dienen vóór 31 december 1991 de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast te stellen en bekend te maken die nodig zijn om aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie hiervan onmiddellijk in kennis.

Zij passen deze bepalingen toe vanaf 1 juli 1992.

2. De Lid-Staten delen de Commissie de tekst van alle bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 17

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te Brussel, 21 december 1989.

Voor de Raad
De Voorzitter
E. CRESSON

*BIJLAGE I***LIMITATIEVE LIJST VAN DE SOORTEN BESCHERMINGSMIDDELEN DIE NIET ONDER HET TOEPASSINGSGBIED VAN DEZE RICHTLIJN VALLEN**

1. Beschermingsmiddelen die speciaal zijn ontworpen en vervaardigd voor de strijdkrachten of de ordehandhaving (helmen, schilden enz.).
  2. Beschermingsmiddelen voor zelfverdediging tegen aanvallers (spuitbussen, individuele afschrikingswapens enz.).
  3. Beschermingsmiddelen die zijn ontworpen en vervaardigd voor particulier gebruik ter bescherming tegen:
    - bepaalde weersomstandigheden (hoofdbedekking, seizoenkleding, schoenen en laarzen, paraplu's enz.),
    - vocht, water (afwashandschoenen enz.),
    - hitte (handschoenen enz.).
  4. Beschermingsmiddelen die bestemd zijn voor het beschermen of redden van personen aan boord van schepen of luchtvaartuigen en die niet permanent worden gedragen.
-

BIJLAGE II

FUNDAMENTELE VOORSCHRIFTEN BETREFFENDE DE GEZONDHEID EN DE VEILIGHEID

1. **ALGEMENE VOORSCHRIFTEN DIE VOOR ALLE BESCHERMINGSMIDDELEN GELDEN**

De beschermingsmiddelen moeten een passende bescherming tegen de te lopen gevaren bieden.
- 1.1. **Beginselen betreffende het ontwerp**
  - 1.1.1. *Ergonomie*

Beschermingsmiddelen moeten zodanig worden ontworpen en gefabriceerd, dat de gebruiker, onder de te verwachten gebruiksomstandigheden waarvoor zij bestemd zijn, de activiteit waardoor hij aan risico's wordt blootgesteld, normaal kan uitoefenen en daarbij een passende bescherming van zo hoog mogelijk niveau geniet.
  - 1.1.2. *Beschermingsniveaus en -klassen*
    - 1.1.2.1. **Zo hoog mogelijke beschermingsniveaus**

Het optimale beschermingsniveau waarop het ontwerp moet zijn gericht is het hoogste niveau dat bereikt kan worden zonder dat hinder door het dragen van het beschermingsmiddel het doelmatige gebruik daarvan gedurende de blootstelling aan het risico of het normale verrichten van de werkzaamheden belet.
    - 1.1.2.2. **Beschermingsklassen die passen bij verschillende niveaus van een risico**

Wanneer er voor eenzelfde risico onderscheid wordt gemaakt tussen verscheidene niveaus in verband met te verwachten verschillende gebruiksomstandigheden moeten bij het ontwerpen van het beschermingsmiddel passende beschermingsklassen in aanmerking worden genomen.
- 1.2. **Onschadelijkheid van de beschermingsmiddelen**
  - 1.2.1. *Afwezigheid van inherente risico's en overige factoren die hinder kunnen veroorzaken*

Beschermingsmiddelen moeten zodanig zijn ontworpen en gefabriceerd dat zij onder de te verwachten gebruiksomstandigheden geen risico's of andere factoren die hinder veroorzaken opleveren.
  - 1.2.1.1. **Gebruik van de juiste materialen**

In beschermingsmiddelen gebruikte materialen en hun eventuele afbraakprodukten mogen geen schadelijke gevolgen voor de hygiëne of de gezondheid van de gebruiker hebben.
  - 1.2.1.2. **Geschikt oppervlak voor alle delen van een beschermingsmiddel die met de gebruiker in contact komen**

Op de delen van een beschermingsmiddel die met de gebruiker in contact zijn, of die met de gebruiker in contact kunnen komen, als het beschermingsmiddel wordt gedragen, mogen geen oneffenheden, scherpe of uitstekende punten enz. voorkomen, die ernstige irritatie of verwondingen kunnen veroorzaken.
  - 1.2.1.3. **Maximaal toelaatbare hinder voor de gebruiker**

Beschermingsmiddelen dienen de nodige bewegingen en houdingen en de zintuiglijke waarneming zo min mogelijk te belemmeren. Bovendien mogen zij geen aanleiding geven tot bewegingen die de gebruiker of andere personen in gevaar brengen.
- 1.3. **Comfort en doelmatigheid**
  - 1.3.1. *Aanpassing van beschermingsmiddelen aan de lichaamsbouw van de gebruiker*

Beschermingsmiddelen moeten zodanig zijn ontworpen en gefabriceerd, dat zij op zo gemakkelijk mogelijke wijze in de juiste positie op de gebruiker kunnen worden aangebracht, en gedurende de tijd dat zij naar verwachting moeten worden gedragen op hun plaats blijven onder de verschillende omgevingsinvloeden en bij de verschillende mogelijke bewegingen en houdingen van de gebruiker. Daarom moeten beschermingsmiddelen zo goed mogelijk kunnen worden aangepast aan de lichaamsbouw van de gebruiker, bij voorbeeld door middel van degelijke systemen voor bevestiging en verstelling of een voldoende grote verscheidenheid van vormen en maten.
  - 1.3.2. *Lichtheid en stevigheid van de constructie*

Beschermingsmiddelen moeten zo licht mogelijk zijn, hetgeen evenwel geen afbreuk mag doen aan de stevigheid van de constructie of aan de doelmatigheid.

Afgezien van de in punt 3 bedoelde bijkomende specifieke eisen waaraan beschermingsmiddelen moeten voldoen om een doelmatige bescherming te bieden tegen de te voorkomen risico's, moeten beschermingsmiddelen voldoende weerstand bieden tegen de gevolgen van omgevingsinvloeden die inherent zijn aan de te verwachten gebruiksomstandigheden.

1.3.3. *Verenigbaarheid van tegelijkertijd te dragen beschermingsmiddelen*

Als een fabrikant diverse modellen op de markt brengt van verschillende soorten of typen beschermingsmiddelen die naburige lichaamsdelen tegelijkertijd moeten beschermen dienen zij onderling verenigbaar te zijn.

1.4. **Gebruiksaanwijzing van de fabrikant**

De gebruiksaanwijzing die de fabrikant verplicht is op te stellen, en bij de in de handel gebrachte beschermingsmiddelen te leveren, moet behalve naam en adres van de fabrikant of van diens in de Gemeenschap gevestigde gevolmachtigde alle nuttige informatie bevatten over:

- a) de voorschriften voor opslag, gebruik, reiniging, onderhoud, revisie en ontsmetting. Reinigings-, onderhouds- en ontsmettingsmiddelen die door de fabrikant worden aanbevolen, mogen bij gebruik overeenkomstig de gebruiksaanwijzing geen schadelijke gevolgen voor het beschermingsmiddel of de gebruiker hebben;
- b) de eigenschappen die bij het technisch onderzoek naar de beschermingsniveaus of -klassen van de beschermingsmiddelen zijn gemeten;
- c) de accessoires die bij de beschermingsmiddelen kunnen worden gebruikt en de eigenschappen van de juiste reserveonderdelen;
- d) de passende beschermingsklassen op diverse risiconiveaus en de daarmee overeenkomende aan het gebruik gestelde grenzen;
- e) de gebruiksduur van de beschermingsmiddelen of van bepaalde onderdelen daarvan;
- f) de juiste soort verpakking voor het transport van de beschermingsmiddelen;
- g) de betekenis van aanduidingen, indien aanwezig (zie punt 2.12).

De gebruiksaanwijzing moet duidelijk en begrijpelijk zijn opgesteld in ten minste de officiële taal of talen van de Lid-Staat waarvoor zij bestemd is.

2. **AANVULLENDE VOORSCHRIFTEN VOOR VERSCHIEDENE SOORTEN OF TYPEN BESCHERMINGSMIDDELEN**

2.1. **Beschermingsmiddelen die zijn voorzien van regelsystemen**

Als beschermingsmiddelen zijn voorzien van regelsystemen, dan moeten deze zodanig zijn ontworpen en gefabriceerd dat zij, nadat zij zijn ingesteld, niet onafhankelijk van de wil van de gebruiker kunnen worden ontregeld onder de te verwachten gebruiksomstandigheden.

2.2. **Beschermingsmiddelen die de te beschermen lichaamsdelen omhullen**

Beschermingsmiddelen die de te beschermen lichaamsdelen omhullen, moeten, voor zover mogelijk, voldoende worden geventileerd om transpiratie ten gevolge van het dragen te beperken; als dit niet mogelijk is, dan moeten zij zo mogelijk worden uitgerust met voorzieningen om het transpiratievocht te absorberen.

2.3. **Beschermingsmiddelen voor gelaat, ogen en luchtwegen**

Beschermingsmiddelen voor gelaat, ogen en luchtwegen dienen het gezichtsveld van de gebruiker zo min mogelijk te beperken.

De oogschermen van dergelijke beschermingsmiddelen moeten optisch voldoende neutraal zijn in overeenstemming met de aard van de meer of minder minutieuze en/of langdurige activiteiten van de gebruiker.

Zonodig moeten zij een bewerking ondergaan of worden uitgerust met een systeem om wasenvorming te voorkomen.

Beschermingsmiddelen die bestemd zijn voor gebruikers die correctie van het gezichtsvermogen behoeven, moeten verenigbaar zijn met het dragen van een corrigerende bril of contactlenzen.

- 2.4. Beschermingsmiddelen die aan veroudering onderhevig zijn**
- Als mag worden aangenomen dat de werking die beschermingsmiddelen in staat van nieuw dienen te hebben, tijdens het gebruik in belangrijke mate door veroudering kan worden aangetast, dan moet de fabricagedatum — en/of, indien mogelijk, de uiterste gebruiksdatum — onuitwisbaar en op een wijze die geen aanleiding kan geven tot misverstanden worden aangebracht op ieder in de handel gebracht exemplaar of verwisselbaar onderdeel van een beschermingsmiddel, alsmede op de verpakking.
- Als hij geen concrete uitspraken kan doen over de „levensduur” van een beschermingsmiddel, dan dient de fabrikant in de gebruiksaanwijzing alle nuttige informatie te verstrekken om de koper of gebruiker in staat te stellen een redelijke gebruiksduur vast te stellen aan de hand van de kwaliteit van het model en de daadwerkelijke omstandigheden waaronder het wordt opgeslagen, gebruikt, gereinigd, gereviseerd en onderhouden.
- Als mag worden aangenomen dat de werking van de beschermingsmiddelen snel en ingrijpend kan worden aangetast door veroudering als gevolg van het regelmatig uitvoeren van een door de fabrikant aanbevolen reiniging, dan dient de fabrikant zo mogelijk op elk exemplaar van de beschermingsmiddelen dat in de handel wordt gebracht, een opschrift aan te brengen waarin het maximale aantal reinigingen wordt aangegeven dat het beschermingsmiddel mag ondergaan alvorens te worden gereviseerd of afgekeurd; als dit niet mogelijk is, dan moet de fabrikant deze gegevens in de gebruiksaanwijzing vermelden.
- 2.5. Beschermingsmiddelen die tijdens gebruik kunnen worden gegrepen**
- Wanneer onder de te verwachten gebruiksomstandigheden in het bijzonder het risico bestaat dat een beschermingsmiddel door een bewegend voorwerp wordt gegrepen zodat gevaar voor de gebruiker kan ontstaan, dan moet het beschermingsmiddel een zodanige sterkte hebben dat het gevaar wordt afgewend door het afbreken of -scheuren van een onderdeel.
- 2.6. Beschermingsmiddelen voor gebruik in een explosieve atmosfeer**
- Beschermingsmiddelen die bestemd zijn voor gebruik in een explosieve atmosfeer, moeten zodanig zijn ontworpen en gefabriceerd dat zij geen vonken van elektrische of elektrostatische oorsprong of van een schok afkomstige vonken kunnen veroorzaken die een explosief mengsel tot ontbranding zouden kunnen brengen.
- 2.7. Beschermingsmiddelen bestemd om snel te kunnen ingrijpen of die snel moeten kunnen worden aangebracht en/of verwijderd**
- Dergelijke beschermingsmiddelen moeten zodanig zijn ontworpen en gefabriceerd dat zij in een zo kort mogelijke tijd kunnen worden aangebracht en/of verwijderd.
- Als zij zijn uitgerust met systemen voor bevestiging en verwijdering, waarmee zij in de juiste positie op de gebruiker kunnen worden aangebracht of kunnen worden verwijderd, dan moeten deze systemen gemakkelijk en snel te bedienen zijn.
- 2.8. Beschermingsmiddelen bestemd voor werkzaamheden in zeer gevaarlijke omstandigheden**
- De gebruiksaanwijzing die door de fabrikant bij beschermingsmiddelen bestemd voor werkzaamheden in zeer gevaarlijke omstandigheden, als bedoeld in artikel 8, lid 4, onder a), wordt geleverd, moet met name gegevens bevatten die bestemd zijn voor bevoegde personen die beschikken over de opleiding en kwalificaties om deze te kunnen interpreteren en ervoor te zorgen dat de gebruiker er naar handelt.
- Bovendien moet in de gebruiksaanwijzing de procedure worden beschreven die moet worden gevolgd om, nadat het beschermingsmiddel op de gebruiker is aangebracht, te controleren of het goed is afgesteld en kan functioneren.
- Als een beschermingsmiddel is uitgerust met een alarmsysteem dat in werking treedt zodra de normale bescherming niet langer geboden wordt, dan dient dit systeem zodanig te worden ontworpen en aangebracht dat het alarm door de gebruiker kan worden waargenomen onder de te verwachten gebruiksomstandigheden waarvoor het beschermingsmiddel op de markt is gebracht.
- 2.9. Beschermingsmiddelen waarvan onderdelen verstelbaar zijn of door de gebruiker kunnen worden verwijderd**
- Als beschermingsmiddelen onderdelen bevatten die verstelbaar zijn of door de gebruiker ter vervanging kunnen worden verwijderd, dan moeten deze onderdelen zodanig zijn ontworpen en gefabriceerd dat zij gemakkelijk zonder gereedschap kunnen worden versteld, gemonteerd en gedemonteerd.
- 2.10. Beschermingsmiddelen die kunnen worden verbonden met een andere, aanvullende voorziening buiten het persoonlijke beschermingsmiddel**
- Als beschermingsmiddelen zijn uitgerust met een systeem waarmee zij kunnen worden verbonden met een andere, aanvullende voorziening, dan moet het aansluitstuk zodanig zijn ontworpen en gefabriceerd dat het enkel op een voorziening van het juiste type kan worden aangesloten.

- 2.11. **Beschermingsmiddelen die zijn uitgerust met een vloeistof- of gascirculatiesysteem**
- Als beschermingsmiddelen zijn uitgerust met een vloeistof- of gascirculatiesysteem, dan moet dit systeem van dien aard zijn en zodanig zijn aangebracht dat de vloeistof of het gas in de nabijheid van het gehele te beschermen lichaamsdeel in voldoende mate wordt ververs, ongeacht de gebaren, houdingen of bewegingen van de gebruiker onder de te verwachten gebruiksomstandigheden.
- 2.12. **Beschermingsmiddelen die zijn voorzien van één of meer herkennings- of merktekens die rechtstreeks of indirect betrekking hebben op de gezondheid en de veiligheid**
- Rechtstreeks of indirect de gezondheid en de veiligheid betreffende herkennings- of merktekens op deze soorten of typen beschermingsmiddelen moeten bij voorkeur geharmoniseerde pictogrammen of ideogrammen zijn die goed leesbaar zijn en dit blijven gedurende de verwachte „levensduur” van deze beschermingsmiddelen. Voorts moeten deze tekens volledig, duidelijk en begrijpelijk zijn, zodat verkeerde interpretaties uitgesloten zijn; met name moeten eventuele woorden of zinnen van dergelijke tekens gesteld zijn in de officiële taal of talen van de Lid-Staat waar het beschermingsmiddel gebruikt wordt.
- Als de afmetingen van een beschermingsmiddel (of onderdeel van een beschermingsmiddel) te klein zijn voor het geheel of gedeeltelijk aanbrengen van de nodige tekens, dan dienen deze op de verpakking en in de gebruiksaanwijzing van de fabrikant te worden vermeld.
- 2.13. **Veiligheidskleding bestemd om de zichtbaarheid van de gebruiker te verbeteren**
- Veiligheidskleding bestemd voor te verwachten gebruiksomstandigheden waaronder het nodig is de aanwezigheid van de individuele gebruiker visueel kenbaar te maken, moet zijn voorzien van een (of meer) goed geplaatst(e) inrichting(en) of middel(en) die (dat) een zichtbare straling met een goede lichtsterkte en goede fotometrische en colorimetrische eigenschappen rechtstreeks uitzendt (uitzenden) dan wel reflecteert (reflecteren).
- 2.14. **Beschermingsmiddelen voor verschillende risico's**
- Beschermingsmiddelen die bestemd zijn om de gebruiker te beschermen tegen verschillende risico's die gelijktijdig kunnen optreden, moeten zodanig zijn ontworpen en gefabriceerd dat zij voldoen aan de fundamentele voorschriften die specifiek zijn voor elk van deze risico's (zie punt 3).
3. **AANVULLENDE VOORSCHRIFTEN DIE SPECIFIEK ZIJN VOOR DE TE VERMIJDEN RISICO'S**
- 3.1. **Bescherming tegen mechanische schokken**
- 3.1.1. *Schokken veroorzaakt door vallende of wegvliegende voorwerpen en stoten van een lichaamsdeel tegen een obstakel*
- Beschermingsmiddelen voor dergelijke risico's moeten de gevolgen van schokken in zodanige mate kunnen verzwakken dat wordt voorkomen dat letsel ontstaat doordat het beschermde lichaamsdeel wordt verpletterd of doorboord; zij dienen ten minste bescherming te bieden tegen schokken tot een energieniveau waarboven de schokabsorberende voorziening een buitensporige omvang of massa zou moeten krijgen die niet verenigbaar zou zijn met een doelmatig gebruik van de beschermingsmiddelen gedurende de tijd dat zij naar verwachting moeten worden gedragen.
- 3.1.2. *Val van personen*
- 3.1.2.1. **Preventie van vallen door uitglijden**
- De buitenzolen van schoeisel bestemd om uitglijden te voorkomen moeten zodanig zijn ontworpen, gefabriceerd of uitgerust met een geschikte voorziening, dat door een goede greep of door wrijving, volgens de aard en de staat van de bodem, een goede standvastigheid wordt verzekerd.
- 3.1.2.2. **Preventie van vallen van een hoogte**
- Beschermingsmiddelen bestemd om het vallen van een hoogte of de gevolgen daarvan te voorkomen moeten zijn uitgerust met een voorziening waarmee het lichaam wordt bevestigd, en met een verbindingssysteem dat kan worden verbonden met een veilig verankeringspunt. Zij moeten zodanig zijn ontworpen en gefabriceerd dat de valhoogte onder de te verwachten gebruiksomstandigheden zo gering mogelijk is, om te vermijden dat het lichaam tegen een obstakel stoot, waarbij de remkracht evenwel niet zo groot mag zijn dat lichamelijke letsel ontstaat of onderdelen van het beschermingsmiddel opengaan of afbreken, waardoor de gebruiker zou kunnen vallen.
- Voorts moeten zij zodanig zijn uitgevoerd dat de gebruiker zich na de afremming in een behoorlijke positie bevindt, waarin hij zo nodig op hulp kan wachten.

De fabrikant moet in zijn gebruiksaanwijzing in het bijzonder alle nuttige gegevens verstrekken over:

- de nodige kenmerken van het veilige verankeringspunt alsmede de minimale speling onder de gebruiker;
- de wijze waarop de voorziening waarmee het lichaam wordt bevestigd het beste kan worden aangetrokken en waarop het verbindingssysteem aan het veilige verankeringspunt kan worden gekoppeld.

3.1.3. *Mechanische trillingen*

Beschermingsmiddelen bestemd om de gevolgen van mechanische trillingen te voorkomen moeten de trillingscomponenten die voor het te beschermen lichaamsdeel schadelijk zijn afdoende kunnen verzwakken.

De effectieve waarde van de versnellingen waaraan de gebruiker ten gevolge van deze trillingen blootstaat, mag in geen geval hoger zijn dan de aanbevolen grenswaarden, uitgaande van de te verwachten maximale tijd gedurende welke het te beschermen lichaamsdeel dagelijks zal worden blootgesteld.

3.2. **Bescherming tegen (statische) samendrukking van een lichaamsdeel**

Beschermingsmiddelen, bestemd om een lichaamsdeel te beschermen tegen (statische) samendrukking, moeten de gevolgen daarvan in zodanige mate kunnen verzwakken dat wordt voorkomen dat acuut letsel of chronische aandoeningen ontstaan.

3.3. **Bescherming tegen oppervlakkig letsel (wrijving, steek-, snij- en bijtwonden)**

In beschermingsmiddelen, bestemd om het gehele lichaam of lichaamsdelen te beschermen tegen oppervlakkig letsel, bij voorbeeld als gevolg van wrijving, steek-, snij- en bijtwonden, moeten de gebruikte materialen en andere onderdelen van dien aard zijn en zodanig worden aangewend dat dergelijke beschermingsmiddelen in voldoende mate bestand zijn tegen afschuring, perforatie en doorsnijding (zie ook punt 3.1) rekening houdend met de te verwachten gebruiksomstandigheden.

3.4. **Preventie van verdrinking (veiligheidsvesten, reddingsgordels en -pakken)**

Beschermingsmiddelen bestemd om verdrinking te voorkomen moeten een gebruiker die in een vloeistof is terechtgekomen, en eventueel uitgeput of bewusteloos is, zonder zijn gezondheid te schaden zo snel mogelijk naar de oppervlakte brengen en hem daar vervolgens in een zodanige houding drijvende houden dat hij in afwachting van hulp kan ademhalen.

Het drijvend vermogen van deze beschermingsmiddelen kan geheel of gedeeltelijk een intrinsieke eigenschap zijn, of worden verkregen door opblazing, hetzij met een gas dat automatisch of na handbediening vrijkomt, hetzij met de mond.

Onder de te verwachten gebruiksomstandigheden:

- moeten de beschermingsmiddelen bestand zijn tegen de inslag in de vloeistof en tegen de omgevingsfactoren van die vloeistof, zonder dat de werking een nadelige invloed ondergaat;
- moeten opblaasbare beschermingsmiddelen snel en volledig kunnen worden opgeblazen.

Wanneer te verwachten speciale gebruiksomstandigheden zulks vereisen, moeten bepaalde typen beschermingsmiddelen voorts voldoen aan één of meer van de volgende aanvullende voorschriften:

- alle in de tweede alinea bedoelde opblaasinrichtingen, en/of een licht- of geluidssignaalrichting bezitten;
- een inrichting bezitten die als aangrijpingspunt en bevestigingsmiddel voor het lichaam dient zodat de gebruiker uit de vloeistof kan worden gehaald;
- geschikt zijn voor een langdurig gebruik tijdens de hele duur van de activiteit waarbij de eventueel geklede gebruiker blootgesteld is aan het risico dat hij in de vloeistof valt;
- de bewegingsvrijheid van de gebruiker niet belemmeren, zodat hij met name kan handelen — bij voorbeeld kan zwemmen — om aan een gevaar te ontkomen of andere personen te helpen.

3.4.1. *Vergroting van het drijvend vermogen*

Kleding die een doelmatig drijvend vermogen waarborgt gelet op het te verwachten gebruik, veilig kan worden gedragen en positieve steun geeft in het water. Onder de te verwachten gebruiksomstandigheden mag dit beschermingsmiddel de gebruiker niet in zijn bewegingsvrijheid hinderen; hij moet met name kunnen zwemmen of het nodige kunnen doen om aan een gevaar te ontsnappen of andere personen te hulp te komen.

3.5. Bescherming tegen de schadelijke gevolgen van lawaai

Beschermingsmiddelen bestemd voor de preventie van de schadelijke gevolgen van lawaai moeten het lawaai zodanig kunnen verzwakken dat de door de gebruiker waargenomen equivalente geluidsniveaus in geen geval hoger zijn dan de met het oog op de bescherming van de werknemers in Richtlijn 86/188/EEG van de Raad van 12 mei 1986 betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan lawaai op het werk ⁽¹⁾ vastgestelde grenswaarden voor de dagelijkse blootstelling.

Op ieder beschermingsmiddel moet een etiket zijn aangebracht waarop het geluidsdempingsniveau en de waarde van de index van het door het beschermingsmiddel verschaft comfort staan aangegeven; indien dit onmogelijk is, moet dit etiket op de verpakking zijn aangebracht.

3.6. Bescherming tegen hitte en/of vuur

Beschermingsmiddelen bestemd om het gehele lichaam of lichaamsdelen te beschermen tegen de gevolgen van hitte en/of vuur, moeten zo nodig een warmte-isolerend vermogen en een mechanische weerstand bezitten, die in overeenstemming zijn met de te verwachten gebruiksomstandigheden.

3.6.1. In beschermingsmiddelen gebruikte materialen en andere onderdelen

Materialen en andere onderdelen bestemd voor bescherming tegen warmteoverdracht door straling en convectie, moeten een geschikte doorgangscoefficiënt voor de invallende warmtestroom bezitten en een onbrandbaarheid die zo hoog is dat er onder de te verwachten gebruiksomstandigheden geen enkel risico van zelfontbranding bestaat.

Wanneer de buitenkant van deze materialen en onderdelen een reflecterend vermogen moet bezitten, dient dit geschikt te zijn voor de stralingswarmtestroom in het infrarood.

Materialen en andere onderdelen van beschermingsmiddelen bestemd voor kortdurende werkzaamheden in een hete omgeving, en van beschermingsmiddelen die kunnen worden getroffen door wegvliegende hete voorwerpen, bij voorbeeld grote hoeveelheden gesmolten materiaal, moeten bovendien een warmtecapaciteit bezitten die groot genoeg is om ervoor te zorgen dat het grootste gedeelte van de opgenomen warmte pas wordt afgegeven nadat de gebruiker de plaats waar hij aan de risico's wordt blootgesteld heeft verlaten en zich van zijn beschermingsmiddel heeft ontdaan.

Materialen en andere onderdelen van beschermingsmiddelen die krachtig kunnen worden getroffen door wegvliegende hete voorwerpen moeten bovendien mechanische schokken voldoende kunnen verzwakken (zie punt 3.1).

Materialen en andere onderdelen van beschermingsmiddelen die toevallig met een vlam in aanraking kunnen komen of die worden gebruikt voor de fabricage van brandbestrijdingsuitrusting, moeten bovendien een onbrandbaarheid bezitten die in overeenstemming is met de aard van de risico's die onder te verwachten gebruiksomstandigheden optreden. Zij mogen onder de invloed van een vlam niet smelten en evenmin een bijdrage leveren tot de uitbreiding van de vlam.

3.6.2. Complete beschermingsmiddelen, gereed voor het gebruik

Onder de te verwachten gebruiksomstandigheden:

1. moet de hoeveelheid warmte die de gebruiker via zijn beschermingsmiddel bereikt, zo gering zijn dat tijdens het dragen ervan in het beschermde lichaamsdeel in geen geval zoveel warmte wordt geaccumuleerd dat de pijngrens wordt overschreden of de gezondheid wordt geschaad;
2. moeten de beschermingsmiddelen zo nodig vloeistof- of dampwerend zijn en mogen zij geen aanleiding geven tot brandwonden ten gevolge van contacten tussen de beschermende omhulling en de gebruiker.

Als beschermingsmiddelen zijn uitgerust met een koelvoorziening waarmee de invallende warmte wordt geabsorbeerd door verdamping van een vloeistof of sublimatie van een vaste stof, dan moeten deze voorzieningen zo zijn ontworpen dat de vrijkomende vluchtige stoffen de gebruiker niet bereiken, maar buiten de beschermende omhulling terecht komen.

Als beschermingsmiddelen zijn uitgerust met een adembeschermingsapparaat, dan moet dit onder de te verwachten gebruiksomstandigheden naar behoren bescherming bieden.

De fabrikant moet in de gebruiksaanwijzing bij elk model van een beschermingsmiddel bestemd voor kortdurende werkzaamheden in een hete omgeving in het bijzonder alle gegevens vermelden om te kunnen bepalen hoe lang de gebruiker maximaal mag worden blootgesteld aan de warmte die door het overeenkomstig het gebruiksdoel gebruikte beschermingsmiddel wordt doorgelaten.

3.7. Bescherming tegen koude

Beschermingsmiddelen bestemd om het gehele lichaam of lichaamsdelen te beschermen tegen de gevolgen van koude, moeten een warmte-isolerend vermogen en een mechanische weerstand bezitten die in overeenstemming zijn met de te verwachten gebruiksomstandigheden waarvoor zij op de markt zijn gebracht.

(1) PB nr. L 137 van 24. 5. 1986, blz. 28.

3.7.1. *In beschermingsmiddelen gebruikte materialen en andere onderdelen*

Materialen en andere onderdelen van beschermingsmiddelen bestemd voor bescherming tegen koude moeten een voor de te verwachten gebruiksomstandigheden voldoende lage doorgangscoefficiënt voor de invallende thermische stroom bezitten. Soepele materialen en andere onderdelen van beschermingsmiddelen bestemd voor het werken in een koude omgeving moeten de voor de nodige bewegingen en houdingen geschikte soepelheid behouden.

Materialen en andere onderdelen van beschermingsmiddelen die krachtig kunnen worden getroffen door wegvliegende koude voorwerpen, moeten bovendien mechanische schokken voldoende kunnen verzwakken (zie punt 3.1).

3.7.2. *Complete beschermingsmiddelen, gereed voor het gebruik*

Onder de te verwachten gebruiksomstandigheden:

1. moet de koudestroom die de gebruiker via zijn beschermingsmiddel bereikt, zo gering zijn dat tijdens het dragen ervan in elk punt van het beschermde lichaamsdeel (met inbegrip van de toppen van de vingers en de tenen) in geen geval zoveel koude wordt geaccumuleerd dat de pijngrens wordt overschreden of de gezondheid wordt geschaad;
2. moeten de beschermingsmiddelen zo veel mogelijk het binnendringen van vloeistoffen, bij voorbeeld regenwater, tegengaan en mogen zij geen wonden veroorzaken ten gevolge van contacten tussen de koude, beschermende omhulling en de gebruiker.

Als beschermingsmiddelen zijn uitgerust met een adembeschermingsapparaat, dan moet dit onder de te verwachten gebruiksomstandigheden naar behoren bescherming bieden.

De fabrikant moet inzonderheid in de gebruiksaanwijzing bij elk model van een beschermingsmiddel bestemd voor kortdurende werkzaamheden in een koude omgeving alle gegevens vermelden die nodig zijn om te kunnen bepalen hoelang de gebruiker maximaal mag worden blootgesteld aan de door het beschermingsmiddel doorgelaten koude.

3.8. **Bescherming tegen elektrische schokken**

Beschermingsmiddelen bestemd om het lichaam of een lichaamsdeel te beschermen tegen de gevolgen van een elektrische stroom, moeten een isolerend vermogen bezitten dat in overeenstemming is met de spanning waaraan de gebruiker onder de meest ongunstige te verwachten gebruiksomstandigheden kan worden blootgesteld.

Daarom moeten de in deze beschermingsmiddelen gebruikte materialen en andere onderdelen van dien aard zijn en zodanig worden aangewend dat de lekstroom door de beschermende omhulling, gemeten onder testomstandigheden met spanningen gecorreleerd met realistische spanningen, zo laag mogelijk is en in ieder geval minder dan een overeengekomen, aan de tolerantiedrempel gecorreleerde maximaal toelaatbare waarde.

Typen beschermingsmiddelen bestemd om uitsluitend te worden gebruikt bij werkzaamheden of handelingen aan elektrische installaties die onder spanning staan of kunnen staan, alsmede de verpakking daarvan, moeten zijn voorzien van een opschrift, waarin de beschermingsklasse en/of overeenkomstige gebruiksspanning, het serienummer en de fabricagedatum worden vermeld; voorts moet aan de buitenkant van de beschermende omhulling van de beschermingsmiddelen een ruimte zijn gereserveerd om naderhand de datum van ingebruikneming te vermelden, alsmede de data van periodieke tests of controles.

De fabrikant moet in het bijzonder in de gebruiksaanwijzing aangeven voor welk exclusief gebruik deze typen beschermingsmiddelen bestemd zijn en bovendien de aard en regelmaat vermelden van de diëlektrische tests waaraan zij tijdens hun „levensduur” moeten worden onderworpen.

3.9. **Bescherming tegen straling**

3.9.1. *Niet-ioniserende straling*

Beschermingsmiddelen ter preventie van acute of chronische gevolgen van niet-ioniserende straling voor het oog moeten het grootste deel van de bij de schadelijke golflengten uitgezonden energie kunnen absorberen of terugkaatsen, hetgeen evenwel geen ingrijpende gevolgen mag hebben voor de transmissie van het onschadelijke deel van het zichtbare spectrum, de waarneming van contrasten en het onderscheiden van kleuren, indien de te verwachten gebruiksomstandigheden zulks vereisen.

Derhalve moeten de oogschermen zodanig zijn ontworpen en gefabriceerd dat voor elke schadelijke golflengte de spectrale transmissiecoëfficiënt zo laag is dat het oog van de gebruiker via het filter aan een zo klein mogelijke bestralingssterkte wordt blootgesteld, waarbij in geen geval de maximaal toelaatbare blootstelling mag worden overschreden.

Bovendien mogen de oogschermen niet beschadigd raken of hun eigenschappen verliezen als gevolg van de onder de te verwachten gebruiksomstandigheden uitgezonden straling. Elk op de markt gebracht exemplaar moet worden gekenmerkt door het nummer van de beschermingsklasse overeenkomend met de spectrale verdeling van de transmissiecoëfficiënt.

Oogschermen bestemd voor gelijksoortige stralingsbronnen moeten worden ingedeeld naar opklimmende waarde van de beschermingsklasse. De fabrikant moet inzonderheid in de gebruiksaanwijzing de transmissiekrommen vermelden, zodat op basis van de daadwerkelijke gebruiksomstandigheden, bij voorbeeld de afstand tot de stralingsbron en de spectrale verdeling van de op deze afstand ontvangen straling, het optimale beschermingsmiddel kan worden gekozen.

Het nummer van de beschermingsklasse van de oogschermen moet op elk exemplaar worden aangebracht door de fabrikant.

3.9.2. *Ioniserende straling*

3.9.2.1. Bescherming tegen uitwendige radioactieve besmetting

De materialen en andere onderdelen van beschermingsmiddelen bestemd om het hele lichaam of een lichaamsdeel te beschermen tegen radioactief stof, gas, vloeistof of mengsels daarvan, moeten van dien aard zijn en zodanig worden aangewend dat de radioactieve stoffen er onder de te verwachten gebruiksomstandigheden niet in kunnen binnendringen.

De vereiste ondoorlaatbaarheid kan, naar gelang van de aard of toestand van de radioactieve stoffen, worden gerealiseerd met een ondoorlatende beschermende omhulling en/of met elk ander geschikt middel, bij voorbeeld ventilatiesystemen en overdruksystemen, waarmee wordt voorkomen dat deze stoffen naar binnen diffunderen.

Als deze beschermingsmiddelen moeten worden gedecontamineerd, dan mag dat geen nadelige gevolgen hebben voor het eventuele verdere gebruik ervan gedurende de te verwachten „levensduur”.

3.9.2.2. Beperkte bescherming tegen uitwendige bestraling

Beschermingsmiddelen bestemd om de gebruiker volledig te beschermen tegen uitwendige bestraling of, indien dit niet mogelijk is, de straling in voldoende mate te verzwakken, kunnen alleen worden toegepast als de straling bestaat uit elektronen (bij voorbeeld bètastraling) of fotonen (x, gamma) met een vrij lage energie.

De in dergelijke beschermingsmiddelen gebruikte materialen en andere onderdelen moeten van dien aard zijn en zodanig worden aangewend dat de gebruiker een voor de te verwachten gebruiksomstandigheden voldoende hoge mate van bescherming geniet, zonder dat zijn bewegingen, houdingen of verplaatsingen zodanig worden belemmerd dat de blootstellingsduur erdoor wordt verlengd (zie punt 1.3.2).

De beschermingsmiddelen moeten een opschrift dragen waarop de aard en dikte zijn aangegeven van het materiaal of de materialen waarvan gebruik is gemaakt met het oog op de te verwachten gebruiksomstandigheden.

3.10. Bescherming tegen gevaarlijke stoffen en infectieverwekkers

3.10.1. *Bescherming van de luchtwegen*

Beschermingsmiddelen bestemd voor de bescherming van de luchtwegen moeten de gebruiker kunnen voorzien van voor inademing geschikte lucht als hij is blootgesteld aan een verontreinigende atmosfeer en/of een atmosfeer met een te laag zuurstofgehalte.

De door het beschermingsmiddel aan de gebruiker verschaft inadembare lucht wordt verkregen door passende methoden, zoals filtering van de verontreinigde lucht in het beschermingsapparaat of -middel, of door aanvoer uit een niet-verontreinigde bron.

De in dergelijke beschermingsmiddelen gebruikte materialen en andere onderdelen moeten van dien aard zijn en zodanig worden aangewend dat de ademhalingsfunctie en -hygiëne van de gebruiker onder de te verwachten gebruiksomstandigheden tijdens het dragen op deugdelijke wijze gewaarborgd zijn.

De luchtdichtheid van het gelaatstuk, de drukverliezen bij inademing en, voor filterapparaten, het zuiverend vermogen moeten zodanig zijn dat er, in het geval van een verontreinigde atmosfeer, zo weinig verontreinigingen binnendringen dat de gezondheid of de hygiëne van de gebruiker geen nadelen ondervindt.

Op de beschermingsmiddelen moet een merkteken ter identificatie van de fabrikant zijn aangebracht en moeten de kenmerken van elk type beschermingsmiddel worden vermeld, zodat alle daarvoor opgeleide en gekwalificeerde gebruikers de beschermingsmiddelen aan de hand van de gebruiksaanwijzing op de juiste wijze kunnen gebruiken.

Bovendien moet de fabrikant bij filtreertoestellen in de gebruiksaanwijzing de uiterste opslagdatum vermelden die geldt voor het filter in staat van nieuw als bewaard in de oorspronkelijke verpakking.

3.10.2. *Bescherming van de huid en de ogen tegen ongewenst contact*

In de beschermende omhulling van beschermingsmiddelen die bestemd zijn om te vermijden dat het hele lichaam of een lichaamsdeel in oppervlakkig contact komt met gevaarlijke stoffen en infectieverwekkers, mogen dergelijke stoffen niet kunnen binnendringen of naar binnen kunnen diffunderen onder de te verwachten gebruiksomstandigheden waarvoor deze beschermingsmiddelen in de handel zijn gebracht.

Daarom moeten de in dergelijke beschermingsmiddelen gebruikte materialen en andere onderdelen van dien aard zijn en zodanig worden aangewend dat zo veel mogelijk een totale ondoorlaatbaarheid wordt verkregen, zodat zo nodig een eventueel langdurig dagelijks gebruik mogelijk is; als moet worden volstaan met een beperkte ondoorlaatbaarheid, dan brengt dit beperkingen voor de gebruiksduur met zich.

Als bepaalde gevaarlijke stoffen of infectieverwekkers, als gevolg van hun aard en de te verwachten gebruiksomstandigheden, gemakkelijker in de betrokken beschermingsmiddelen kunnen binnendringen, zodat slechts gedurende beperkte tijd bescherming geboden wordt, dan moeten op deze beschermingsmiddelen de gangbare proeven worden uitgevoerd, ten einde ze op basis van hun doelmatigheid in te delen. Op beschermingsmiddelen die aan de testspecificaties voldoen, moet een merkplaat worden aangebracht, waarop de naam, of anders de code, van de voor de proeven gebruikte stoffen vermeld is, alsmede de tijd gedurende welke de normale bescherming geboden wordt. Bovendien moet de fabrikant in het bijzonder in zijn gebruiksaanwijzing de betekenis van de codes vermelden — indien nodig —, een uitvoerige beschrijving van de gangbare proeven geven en voorts alle gegevens vermelden die nodig zijn om de maximaal toelaatbare gebruiksduur onder de uiteenlopende te verwachten gebruiksomstandigheden te kunnen bepalen.

3.11. Veiligheidsinrichtingen voor duikersuitrustingen

1. Ademhalingsapparaat ...

Het ademhalingsapparaat moet de gebruiker onder de te verwachten gebruiksomstandigheden en met name gelet op de maximale duikdiepte kunnen voorzien van een gasmengsel dat geschikt is voor inademing.

2. Wanneer de te verwachten gebruiksomstandigheden zulks vereisen moeten de beschermingsmiddelen het volgende omvatten:

- a) een pak waardoor de gebruiker wordt beschermd tegen de druk als gevolg van de duikdiepte (zie punt 3.2) en/of tegen de koude (zie punt 3.7);
- b) een alarmsysteem dat de gebruiker tijdig moet waarschuwen voor een later optredend gebrek aan toevoer van het in te ademen gasmengsel (zie punt 2.8);
- c) een reddingspak dat de gebruiker in staat stelt weer aan de oppervlakte te komen (zie punt 3.4.1).

BIJLAGE III

TECHNISCHE DOCUMENTATIE VAN DE FABRIKANT

De in artikel 8, lid 1, bedoelde documentatie dient alle nuttige gegevens te omvatten omtrent de middelen die de fabrikant aanwendt om te bereiken dat een beschermingsmiddel voldoet aan de desbetreffende fundamentele voorschriften.

Voor de in artikel 8, lid 2, bedoelde modellen beschermingsmiddelen moet de documentatie in het bijzonder omvatten:

1. een technisch fabricagedossier bestaande uit:
  - a) overzicht- en detailtekeningen van het beschermingsmiddel, in voorkomend geval vergezeld van berekeningen en resultaten van de proeven met prototypes, dit binnen de perken van hetgeen noodzakelijk is ter controle op de naleving van de fundamentele voorschriften;
  - b) een limitatieve lijst van de fundamentele veiligheids- en gezondheidsvoorschriften, alsmede van de geharmoniseerde normen of andere technische specificaties die bij het ontwerp van het model in acht zijn genomen;
2. een beschrijving van de controle- en beproevingsmiddelen die in het bedrijf van de fabrikant zullen worden aangewend;
3. een exemplaar van de in punt 1.4 van bijlage II bedoelde gebruiksaanwijzing.

BIJLAGE IV

EG-MERKTEKEN VAN OVEREENSTEMMING

Het EG-merkteken van overeenstemming bestaat uit het hieronder afgebeelde symbool.

De onderscheiden onderdelen van het EG-merkteken moeten nagenoeg dezelfde hoogte hebben, die minimaal 5 mm moet bedragen.

(1) Overeenkomstig artikel 13, lid 1, mag het merkteken ook het nummer omvatten van de in artikel 9, lid 1, bedoelde erkende keuringsinstantie.

(2) Jaar waarin het merkteken is aangebracht.

BIJLAGE V

VOORWAARDEN WAARAAN DE AANGEWEEZEN INSTANTIES MOETEN VOLDOEN

(Artikel 9, lid 2)

De door de Lid-Staten aangewezen instanties moeten aan de volgende minimumvoorwaarden voldoen:

1. beschikbaarheid van personeel, alsmede van de nodige middelen en uitrusting;
2. beroepsintegriteit en technische bekwaamheid van het personeel;
3. onafhankelijkheid — bij het uitvoeren van proeven, het opstellen van verslagen, het afgeven van verklaringen en het uitoefenen van het in de richtlijn voorgeschreven toezicht — van het kaderpersoneel en het technisch personeel ten aanzien van alle kringen, groeperingen en personen die rechtstreeks of indirect belangen hebben op het gebied van persoonlijke beschermingsmiddelen;
4. bewaring van het beroepsgeheim door het personeel;
5. afsluiten van een verzekering van wettelijke aansprakelijkheid; tenzij deze op grond van het nationale recht reeds door de Staat wordt gedekt.

Door de bevoegde instanties van de Lid-Staten wordt periodiek gecontroleerd of aan de in de punten 1 en 2 genoemde voorwaarden is voldaan.

BIJLAGE VI

MODEL VAN VERKLARING VAN OVEREENSTEMMING

De fabrikant, of zijn in de Gemeenschap gevestigde gevolmachtigde (1):

.....
.....
.....

verklaart dat het hieronder beschreven nieuwe beschermingsmiddel (2):

.....
.....
.....
.....

in overeenstemming is met de bepalingen van Richtlijn 89/686/EEG en, in voorkomend geval, met de nationale norm waarin geharmoniseerde norm nr. .... is omgezet (voor persoonlijke beschermingsmiddelen bedoeld in artikel 8, lid 3) / identiek is aan het beschermingsmiddel waarop de verklaring van EG-typeonderzoek nr. .... betrekking heeft, welke is afgegeven door (3) (4):

.....
.....

aan de procedure van artikel 11, punt A/punt B (4) van Richtlijn 89/686/EEG is onderworpen onder toezicht van de aangewezen instantie (3):

.....
.....

Gedaan te .....

.....
Handtekening (5)

(1) Firmanaam, volledig adres; ook een gevolmachtigde moet de firmanaam en het adres van de fabrikant vermelden.
(2) Beschrijving van het beschermingsmiddel (merk, type, serienummer, enz.).
(3) Naam en adres van de aangewezen instantie.
(4) Doorhalen wat niet van toepassing is.
(5) Naam en functie van de ondertekenaar die de bevoegdheid heeft gekregen de fabrikant of diens gevolmachtigde te binden.

BESLUIT VAN DE RAAD

van 22 december 1989

tot instelling van een programma van speciaal op het afgelegen en insulaire karakter van de Franse overzeese departementen afgestemde maatregelen (Poseidom)

(89/687/EEG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 227, lid 2, en artikel 235,

Gezien het voorstel van de Commissie ⁽¹⁾,

Gezien het advies van het Europese Parlement ⁽²⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité ⁽³⁾,

Overwegende dat in artikel 227, lid 2, van het Verdrag is bepaald dat de Instellingen van de Gemeenschap er, binnen het raam van de procedures waarin dit Verdrag voorziet, zorg voor dragen dat de economische en sociale ontwikkeling van de Franse overzeese departementen mogelijk wordt gemaakt; dat te dien einde een meerjarenprogramma voor meerdere sectoren moet worden ingesteld ten einde die doelstelling beter te verwezenlijken; dat het Verdrag in casu niet in de voor de aanneming van dit besluit vereiste bevoegdheden voorziet en dat derhalve gebruik moet worden gemaakt van artikel 235;

Overwegende dat de Franse overzeese departementen, die eveneens regio's vormen in de zin van de Franse wet van 2 augustus 1984, te kampen hebben met een grote structurele achterstand, die wordt verergerd door een aantal factoren (afgelegen karakter, insulariteit, geringe oppervlakte, moeilijk reliëf en klimaat, afhankelijkheid van de economie van enkele produkten) die vanwege de duurzaamheid en het gecumuleerde effect hun economische en sociale ontwikkeling ernstig schaden; dat het aan deze factoren is toe te schrijven dat hun sociaal-economische context sterk verschilt van die van de overige regio's van de Gemeenschap, met name wat de werkloosheid betreft, die een van de hoogste is in de Gemeenschap en voornamelijk de jongeren treft;

Overwegende dat de communautaire instanties herhaaldelijk hun solidariteit ten aanzien van de Franse overzeese departementen hebben betuigd, hetzij via steunverlening door de communautaire fondsen, hetzij door rekening te houden met hun specifieke omstandigheden bij de toepassing van de communautaire regelingen; dat het Europese Parlement er in zijn resolutie van 11 mei 1987 betreffende de regionale problemen van de overzeese departementen nadrukkelijk op heeft gewezen dat de ernst van de situatie in de Franse

overzeese departementen een actie voor economische en sociale ontwikkeling in diverse sectoren rechtvaardigt en vereist, en de communautaire instanties heeft verzocht een reeks zeer uiteenlopende acties ten uitvoer te leggen;

Overwegende dat vanwege de bijzondere problemen van de Franse overzeese departementen de steun van de Gemeenschap dient te worden opgevoerd om hun economische en sociale ontwikkeling te bevorderen; dat deze steun onverwijld dient te worden verleend om de integratie van hun economie in de interne markt van 1993 te vergemakkelijken;

Overwegende dat de Franse overzeese departementen een integrerend deel van de Gemeenschap uitmaken op grond van artikel 227, lid 2, van het Verdrag, zoals dat door het Hof van Justitie werd uitgelegd in zijn jurisprudentie, volgens welke de bepalingen van het Verdrag en het afgeleide recht van rechtswege op de Franse overzeese departementen van toepassing zijn, met dien verstande dat er altijd specifieke maatregelen ten behoeve van de Franse overzeese departementen kunnen worden getroffen, voor zover en zolang hiertoe een objectieve noodzaak bestaat met het oog op de „economische en sociale ontwikkeling van die streken”;

Overwegende evenwel dat de Franse overzeese departementen, hoewel zij een integrerend deel van de Gemeenschap uitmaken, zijn gelegen in tropische ontwikkelingsgebieden; dat bij iedere actie met betrekking tot deze departementen derhalve terdege rekening dient te worden gehouden met deze tweeledige dimensie en zowel het oogmerk van voltooiing van de interne markt als dat van erkenning van de regionale realiteit nagestreefd moeten worden; dat het oogmerk van voltooiing van de interne markt moet leiden tot handhaving, aanpassing of afschaffing van de in de Franse overzeese departementen geldende regelingen, met als maatstaf de regelingen die in de hele Gemeenschap zullen gelden, ten einde de Franse overzeese departementen in staat te stellen op het gemiddelde economische en sociale niveau van de Gemeenschap te komen;

Overwegende dat de te treffen Europese regelingen inzake bescherming van het milieu en de natuurlijke hulpbronnen rekening moeten houden met het broze karakter van de insulaire gebieden en het gevaar dat voor die gebieden uitgaat van een toenemende toeristische druk;

Overwegende dat voor het verwezenlijken van deze doelstellingen met name dient te worden overgegaan tot aanpassing van de algemene communautaire regelingen, voor zover daarin niet voldoende rekening is gehouden met de bijzondere kenmerken van de Franse overzeese departementen; dat derhalve een samenhangende aanpak vereist is in het kader van een globaal actieprogramma;

⁽¹⁾ PB nr. C 53 van 2. 3. 1989, blz. 12.

⁽²⁾ Advies uitgebracht op 14 december 1989 (nog niet verschenen in het Publikatieblad).

⁽³⁾ PB nr. C 159 van 26. 6. 1989, blz. 56.

Overwegende dat de uitvoering van dit programma moet geschieden middels door de Raad of de Commissie, al naar het geval, vast te stellen besluiten, waarvan er sommige enkel voor de Franse overzeese departementen gelden en andere de Franse overzeese departementen incidenteel in het kader van teksten van algemene strekking raken;

Overwegende dat het uit doelmatigheidsoverwegingen wenselijk is dat een dergelijk programma zich over meerdere jaren uitstrekt, en voor bepaalde programmaonderdelen eventueel tot na 31 december 1992 loopt, zulks in verband met de permanente problemen die kenmerkend zijn voor de Franse overzeese departementen;

Overwegende dat de economische gevolgen van eventuele specifieke regelingen strikt tot het grondgebied van de Franse overzeese departementen beperkt moeten blijven, zonder de werking van de gemeenschappelijke markt rechtstreeks te beïnvloeden;

Overwegende dat voor bepaalde tropische produkten van de Franse overzeese departementen nog geen gemeenschappelijke maatregelen gelden, zodat het niet mogelijk is de in artikel 39 van het Verdrag vermelde doelstellingen te verwezenlijken ten aanzien van de betrokken producenten; dat het derhalve nodig zal zijn op de Franse overzeese departementen, onder voorbehoud van aanpassingen, de bestaande gemeenschappelijke marktregelingen toe te passen enerzijds en bepaalde gemeenschappelijke regelingen aan te passen of te voorzien in oplossingen ad hoc anderzijds; dat in het bijzonder voor de bananenmarkt bepalingen moeten worden vastgesteld waarin rekening wordt gehouden met de doelstellingen van de Europese Akte, en dat het dienstig zal zijn maatregelen voor de Franse overzeese departementen te treffen, gezien het economisch en sociaal belang van dit produkt in bepaalde Franse overzeese departementen, ten einde de producenten een billijke levensstandaard te garanderen;

Overwegende dat de uitzonderlijke geografische ligging van de Franse overzeese departementen ten opzichte van de voorzieningsbronnen ten behoeve van bepaalde voor het dagelijks verbruik essentiële voedingssectoren hoge kosten meebrengt die een ernstige handicap zijn voor deze sectoren; dat meer in hun behoeften aan landbouw- en voedselprodukten zou moeten worden voorzien door plaatselijke productie, hetgeen met name geldt voor de veehouderij, een sector waarin produktiemiddelen een groot aandeel hebben in de kosten van het eindprodukt; dat deze handicap derhalve door passende maatregelen moet worden verholpen;

Overwegende dat de Franse overzeese departementen de markt van de Gemeenschap in Europa dezelfde tropische produkten leveren als die welke gedeeltelijk tegen lagere kosten uit naburige ontwikkelingslanden die preferentiële toegang tot de communautaire markt hebben, worden betrokken, zodat het beginsel van communautaire preferentie in feite moeilijk is toe te passen ten aanzien van de in Franse overzeese departementen aangekochte produkten; dat de in de nabijheid van de Franse overzeese departementen gelegen landen voorts een potentiële afzetmarkt voor de tropische produkten van deze departementen vormen, waarbij erop moet worden gewezen dat de omvangrijke toeristenindustrie aldaar in het algemeen wordt bevoorrad met produkten van andere oorsprong tegen lagere kosten; dat nauwere regionale samenwerking de Franse overzeese departementen in staat zou kunnen stellen deze afzetmogelijkheid

beter te benutten; dat ook deze handicap door passende maatregelen moet worden verholpen;

Overwegende dat er — vaak reeds lang geleden — vele nationale, speciaal voor de Franse overzeese departementen geldende regelingen zijn getroffen om hun economische en sociale ontwikkeling te bevorderen; dat het met het oog op de voltooiing van de interne markt noodzakelijk is dat vóór 31 december 1992 een beslissing wordt genomen omtrent de handhaving, aanpassing of afschaffing van deze regelingen, in overeenstemming met de algemene beginselen van het Verdrag en met inachtneming van de bijzondere problemen waarmee deze streken te kampen hebben;

Overwegende dat het van belang is over geregelde en zo goedkoop mogelijke verkeersverbindingen te beschikken om de aan het afgelegen en insulaire karakter verbonden nadelen te verhelpen; dat vervoer door de lucht een instrument voor regionale ontwikkeling vormt en dat in het kader van het partnership met de lokale autoriteiten moet worden gezocht naar de meest passende vormen van een grotere liberalisatie;

Overwegende dat rum in deze context in de Franse overzeese departementen een produkt van het grootste economisch en sociaal belang is; dat de Raad Frankrijk bij Beschikking 88/245/EEG⁽¹⁾ heeft gemachtigd om, in afwijking van artikel 95 van het Verdrag, tot en met 31 december 1992 een bijzondere belastingregeling op de nationale Franse markt toe te passen; dat vóór deze datum de gevolgen van de nieuwe communautaire definitie, de opheffing van de verdeling over de Lid-Staten van het aan de ACS-Staten toegekende contingent en de afschaffing na 1 januari 1993 van bovenbedoelde bijzondere belastingregeling moeten worden bestudeerd en dat derhalve zo spoedig mogelijk structurele maatregelen moeten worden genomen om de essentiële belangen van de communautaire rumproducenten te vrijwaren;

Overwegende dat de Franse overzeese departementen eveneens in deze context eigen belastingregelingen kennen, met name in de vorm van de heffing op over zee aangevoerde goederen, waarmee zelfbestuur van de plaatselijke overheden bij hun eigen ontwikkeling wordt gevaloriseerd door hen te verzekeren van eigen middelen en waarmee plaatselijke produktietakken kunnen worden ondersteund; dat deze regeling met het oog op de voltooiing van de interne markt dient te worden aangepast zodat zij verenigbaar is met het Gemeenschapsrecht en toch haar karakter van doeltreffend instrument voor de ontwikkeling van deze streken wordt ondersteund;

Overwegende dat de Europese Raad van Brussel van 12—13 februari 1988 in het kader van de rationalisatie van de doelstellingen van de structuurfondsen vijf prioritaire doelstellingen heeft aangegeven, waaronder het bevorderen van de ontwikkeling en de structurele aanpassing van regio's met een ontwikkelingsachterstand; dat hij de Franse overzeese departementen reeds expliciet heeft opgenomen in de lijst van regio's ten aanzien waarvan deze doelstelling geldt en heeft verklaard dat de bijdragen van de structuurfondsen voor de regio's met een ontwikkelingsachterstand reëel zullen worden verdubbeld tussen 1987 en 1992; dat hieruit voortvloeit dat de structuurfondsen, de Europese Investeringsbank en de overige bestaande financieringsinstrumenten, ter uitvoering van Verordening (EEG) nr. 2052/88⁽²⁾ steun aan de

(¹) PB nr. L 106 van 27. 4. 1988, blz. 33.

(²) PB nr. L 185 van 15. 7. 1988, blz. 9.

Franse overzeese departementen op basis van het overeenkomstige communautaire bestek zullen verlenen in het kader van een gecoördineerde en geconcentreerde aanpak die een aanvulling vormt op nationale en plaatselijke initiatieven;

Overwegende dat een samenhangend programma waarin alle bijstandsmaatregelen van de Gemeenschap en van de nationale en regionale autoriteiten zijn opgenomen, kan bijdragen tot een optimaal en doelmatiger gebruik van de middelen van de structuurfondsen;

Overwegende dat in het kader van deze programmering de actieve deelneming van de plaatselijke, regionale en nationale autoriteiten en de complementariteit van de bijstandsverlening van de Gemeenschap dienen te worden gewaarborgd, met inachtneming van de beginselen die gelden ten aanzien van het partnership en het aanvullend karakter;

Overwegende tevens dat de Franse overzeese departementen in hun twee geografische zones zijn omringd door Staten en gebieden waarmee de Gemeenschap betrekkingen van diverse aard onderhoudt, die tot uiting komen in onderling weinig gecoördineerd samenwerkingsbeleid dat er naast elkaar wordt gevoerd; dat de ontwikkeling van de verschillende componenten van dezelfde geografische zone, met vergelijkbare problemen en kenmerken, evenwel met name zou moeten worden gerealiseerd door uitvoering van gemeenschappelijke regionale projecten voor deze verschillende componenten, ongeacht hun positie ten opzichte van het Gemeenschapsrecht, aangezien dat voordelen van schaalvergroting oplevert en de regionale samenwerking tussen de betrokken partners versterkt;

Overwegende voorts dat deze in elkaars nabijheid liggende gebieden, ondanks hun uiteenlopende juridische status, vanouds te kampen hebben met vergelijkbare problemen; dat een aan de plaatselijke realiteit aangepaste regionale samenwerking vraagt om een directere dialoog tussen de betrokken partijen; dat derhalve de regionale overlegprocedures, in nauwe samenwerking met de betrokken Lid-Staten in geval van de onder Lid-Staten ressorterende streken of gebieden, moeten worden bevorderd,

BESLUIT:

Artikel 1

Er wordt een meerjarig actieprogramma voor de Franse overzeese departementen ingesteld, genaamd Poseidom (Programma van speciaal op het afgelegen en insulaire karakter van de overzeese departementen afgestemde maatregelen), dat in de bijlage bij dit besluit is opgenomen. Het heeft betrekking op wettelijke maatregelen en financiële verplichtingen.

De Raad stelt, voor zover hem betreft, de bepalingen vast voor de uitvoer van dit programma en verzoekt de Commissie hem zo spoedig mogelijk daartoe strekkende voorstellen voor te leggen.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 1990.

Artikel 3

Dit besluit wordt bekendgemaakt in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Gedaan te Brussel, 22 december 1989.

Voor de Raad
De Voorzitter
E. CRESSON

BIJLAGE

PROGRAMMA VAN SPECIAAL OP HET AFGELEGEN EN INSULAIRE KARAKTER VAN DE FRANSE OVERZEESSE DEPARTEMENTEN AFGESTEMDE MAATREGELLEN („POSEIDOM”)

TITEL I

Algemene beginselen

1. Poseidom steunt op het tweeledige beginsel dat de overzeese departementen deel van de Gemeenschap uitmaken en dat de regionale realiteit, die tot uiting komt in het specifieke karakter en de bijzondere problemen van de betrokken streken in vergelijking met de Gemeenschap als geheel, dient te worden erkend.
- 2.1. Poseidom wordt in beginsel van 1 januari 1990 tot en met 31 december 1992 uitgevoerd, door middel van de aanneming van de nodige juridische besluiten door, naar gelang van het geval, de Raad of de Commissie, overeenkomstig de in het Verdrag vastgestelde bepalingen en procedures.
- 2.2. Gezien het permanente en specifieke karakter van de problemen waarmee de overzeese departementen te kampen hebben, kunnen bepaalde acties van Poseidom na 31 december 1992 worden voortgezet om de economische en sociale ontwikkeling van deze streken te continueren.
3. Poseidom helpt de algemene doeleinden van het Verdrag te verwezenlijken door een bijdrage te leveren aan de verwezenlijking van de volgende specifieke doelstellingen:
  - a) het mogelijk maken van een realistische inpassing van de overzeese departementen in de Gemeenschap door vaststelling van een passend kader voor de toepassing van het gemeenschappelijk beleid in deze gebieden;
  - b) de overzeese departementen de mogelijkheid bieden hun economische en sociale achterstand met het oog op de per 31 december 1992 te voltooien interne markt weg te werken door de gecoördineerde en geconcentreerde actie van de structuurfondsen, de Europese Investeringsbank en andere bestaande financieringsinstrumenten; de door de nationale en regionale instanties getroffen maatregelen moeten in deze actie worden geïntegreerd.
4. Poseidom helpt de doelstellingen te verwezenlijken die zijn vermeld in bijlage VII bij de Slotakte van de Derde ACS-EEG-Overeenkomst en in de gelijkkluidende verklaring bij de Vierde ACS-EEG-Overeenkomst, ondertekend te Lomé op 15 december 1989, alsmede in het eerste deel van titel VII van Besluit 86/283/EEG van de Raad van 30 juni 1986 betreffende de associatie van de landen en gebieden overzee met de Europese Economische Gemeenschap ⁽¹⁾, gewijzigd bij Besluit 87/341/EEG ⁽²⁾, en in de overeenkomstige bepalingen van het besluit dat laatstgenoemd besluit zal opvolgen, die ertoe strekken de regionale samenwerking in de ontwikkelingsgebieden waar de overzeese departementen zijn gelegen te bevorderen, met name door te zorgen voor passende instrumenten voor deelneming aan gemeenschappelijke regionale projecten of programma's.

TITEL II

Toepassing van het gemeenschappelijk beleid in de overzeese departementen

5. De communautaire maatregelen die reeds ten aanzien van de overzeese departementen zijn vastgesteld, worden met inachtneming van dit besluit gehandhaafd, uitgebreid of aangepast ten einde beter rekening te houden met de specifieke kenmerken van de overzeese departementen en met het feit dat zij de gelegenheid moeten krijgen hun economische en sociale achterstand in te halen.
6. Bij het uitwerken van de richtlijnen of andere maatregelen die in verband met de interne markt, op sociaal gebied, op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling, onverminderd de bepalingen van het desbetreffende communautaire kaderprogramma, alsmede op het gebied van de milieubescherming nog moeten worden aangenomen, dient rekening te worden gehouden met de specifieke kenmerken van de overzeese departementen en met het feit dat zij de gelegenheid moeten krijgen zich economisch en sociaal te ontwikkelen.
7. De Gemeenschap en de Lid-Staat zullen alle maatregelen nemen om de verschillende, met name plaatselijke communautaire luchtvaartmaatschappijen in staat te stellen met de overzeese departementen luchtverbindingen te onderhouden die de ontwikkeling van de overzeese departementen ten goede komen.

⁽¹⁾ PB nr. L 175 van 1. 7. 1986, blz. 1.

⁽²⁾ PB nr. L 173 van 30. 6. 1987, blz. 10.

- 8.1. Op basis van een door de Commissie per produkt aan de hand van objectieve criteria te verrichten analyse worden voor landbouwprodukten ten aanzien waarvan geen gemeenschappelijke maatregelen gelden maatregelen ad hoc getroffen, en met name maatregelen inzake bewerkings-, verwerkings- en afzetsteun, zonder dat in bijzondere gevallen de mogelijkheid van produktiesteun wordt uitgesloten. Uiterlijk zes maanden na het van kracht worden van dit besluit stelt de Raad of de Commissie, naar gelang van het geval, de eerste maatregelen ter zake vast.
- 8.2. Rekening houdend met het economische en sociale belang van bananen voor de overzeese departementen en met de doelstelling van een redelijke levensstandaard voor de producenten, stelt de Commissie in het bijzonder in het kader van de voorschriften op het gebied van structuurfondsen, de steunmaatregelen ten behoeve van deze sector vast, zonder de aanneming van gemeenschappelijke regels af te wachten. Met het oog op de verbetering van de produktie- en mededingingsvoorwaarden, zullen deze steunmaatregelen met name gelden op het gebied van onderzoek, oogst, aanbiedingsvorm, behandeling, vervoer, opslag, afzet en promotie.

De Raad stelt op voorstel van de Commissie de gemeenschappelijke regels met betrekking tot bananen vast met het oog op de verwezenlijking van de interne markt vóór 31 december 1992.

- 8.3. De Commissie stelt ten aanzien van rum een onderzoek in naar de economische en sociale gevolgen van drie factoren, namelijk de nieuwe communautaire definitie, de in het kader van de ACS-EEG-onderhandelingen overeengekomen veranderingen ten aanzien van de toegang van rum van oorsprong uit de ACS-Staten tot de communautaire markt, en de afschaffing van de bijzondere belastingregeling, een en ander met inachtneming van de belangen van de communautaire producenten en die van gebieden en derde landen ten aanzien waarvan de Gemeenschap speciale verplichtingen is aangegaan.

De Raad en de Commissie nemen zo spoedig mogelijk, elk voor wat hem of haar aanbelangt, de nodige structurele maatregelen om de wezenlijke belangen van de communautaire rumproducenten veilig te stellen ten einde hun concurrentievermogen te verbeteren, de produktieketen te herstructureren en in het vooruitzicht van de geleidelijke afschaffing van de nationale quota de afzet van hun produktie te vergemakkelijken. De Commissie legt de Raad de desbetreffende voorstellen vóór 30 juni 1990 voor. Zij brengt vóór 31 december 1992 verslag uit over de situatie van de communautaire producenten en de tenuitvoerlegging van bovengenoemde maatregelen.

- 9.1. Uiterlijk zes maanden na het van kracht worden van dit besluit gaat de Raad of de Commissie naar gelang van het geval, over tot vaststelling van de acties ter ondervanging van de gevolgen van de bijzondere geografische positie van de overzeese departementen ten opzichte van het grondgebied van de Gemeenschap in Europa, waarbij ook rekening dient te worden gehouden met de doeleinden op het vlak van de regionale samenwerking.

Deze acties omvatten enerzijds maatregelen voor een vlottere voorziening van de overzeese departementen en anderzijds maatregelen ten behoeve van bepaalde agrarische produktietakken van overzeese departementen.

- 9.2. Wat hun voorziening betreft, worden voor de overzeese departementen met name de volgende maatregelen getroffen:

- a) Ten eerste maatregelen met betrekking tot de inputprodukten voor de dierlijke produktie ter plaatse: daartoe zullen de voor dierlijke produktie bestemde granen van oorsprong uit ontwikkelingslanden van heffing worden vrijgesteld wanneer zij rechtstreeks in de overzeese departementen worden ingevoerd.

In geval van door de Commissie erkende problemen in verband met de voorziening met de betrokken produkten van oorsprong uit ontwikkelingslanden, kunnen deze maatregelen bij wijze van uitzondering worden uitgebreid tot granen van oorsprong uit andere derde landen.

- b) Ten tweede, maatregelen met betrekking tot voor menselijke voeding bestemde produkten: deze produkten van oorsprong uit de landen en gebieden overzee of uit de ACS-Staten kunnen worden vrijgesteld van heffing of in voorkomend geval van het douanerecht wanneer zij rechtstreeks in de overzeese departementen worden ingevoerd.

In geval van door de Commissie erkende problemen in verband met de voorziening met de betrokken produkten van oorsprong uit de naburige landen en gebieden overzee of ACS-Staten, kunnen deze maatregelen worden uitgebreid tot produkten van oorsprong uit andere ontwikkelingslanden.

- c) De onder a) en b) bedoelde maatregelen worden beperkt tot de behoeften van de plaatselijke markt en er worden maatregelen getroffen om te voorkomen dat de betrokken produkten weer naar de rest van de Gemeenschap worden verzonden.

- 9.3. Ten aanzien van de agrarische produktietakken komen de overzeese departementen in aanmerking voor de volgende maatregelen die zullen worden vastgesteld op basis van een door de Commissie per produkt en aan de hand van objectieve criteria uit te voeren analyse:

- a) Communautaire maatregelen worden vastgesteld voor het ontwikkelen van bepaalde produktietakken wanneer er afzetmogelijkheden voor bestaan op de eigen markt van de overzeese departementen, in naburige gebieden of in de rest van de Gemeenschap.
  - b) Voor de overige produktietakken kunnen maatregelen worden getroffen, rekening houdend met hun doeltreffendheid voor de economische en sociale ontwikkeling van de overzeese departementen.
- 10.1. Nationale maatregelen met een specifiek effect ten gunste van de overzeese departementen worden systematisch geïnventariseerd zodat vóór 31 december 1992 overeenkomstig de algemene beginselen van het Verdrag en met inachtneming van de speciale problemen van de overzeese departementen kan worden beslist of deze maatregelen worden gehandhaafd, aangepast of afgeschaft.
- 10.2. Ten aanzien van de steunmaatregelen als bedoeld in artikel 92 van het Verdrag gaat de Commissie als volgt te werk:
- a) nadat zij de in lid 1 bedoelde inventaris heeft opgemaakt, toetst zij de maatregelen op grond van deze bepaling en neemt zij de beslissingen die binnen haar bevoegdheid vallen, of stelt zij in voorkomend geval de Raad de nodige maatregelen voor op grond van de artikelen 92, 93 en 94 van het Verdrag, met inachtneming van de speciale situatie van de overzeese departementen en het effect van de communautaire maatregelen waarin dit programma voorziet of die ter uitvoering van dit programma zijn genomen;
  - b) met geregelde tussenpozen onderzoekt zij, ook na 31 december 1992, de steunmaatregelen om na te gaan op welke punten deze in verband met veranderingen in de situatie dienen te worden gewijzigd.
11. De regeling inzake de in overzeese departementen toegepaste belastingen die bekend staan onder de naam „octroi de mer” zal worden aangepast overeenkomstig het bepaalde in Beschikking 89/688/EEG ⁽¹⁾.

TITEL III

Actie van de structuurfondsen, de Europese Investeringsbank en andere financieringsinstrumenten

- 12.1. Met ingang van de datum van inwerkingtreding van Verordening (EEG) nr. 2052/88 ⁽²⁾ zijn de in die verordening vermelde doelstellingen en procedures onder de in genoemde verordening gestelde voorwaarden van toepassing op de bijstandsverlening in de overzeese departementen door de structuurfondsen, de Europese Investeringsbank en de andere bestaande financieringsinstrumenten ter bevordering van hun ontwikkeling en structurele aanpassing.
- 12.2. In het kader van de steunverlening voor structuurmaatregelen wordt rekening gehouden met de bijkomende handicaps voor de overzeese departementen vanwege de grote afstand en het insulaire karakter.
- 12.3. De Franse autoriteiten en de Commissie zien er in toepassing van artikel 8 van Verordening (EEG) nr. 2052/88 op toe dat de acties in het kader van een communautair bestek ten behoeve van de overzeese departementen voornamelijk in de vorm van operationele programma's plaatsvinden en dat de beginselen inzake partnership en het aanvullende karakter van die acties in acht worden genomen.
- 12.4. De Commissie bespoedigt in het kader van haar bevoegdheden, met inachtneming van de ten aanzien van de financierbaarheid geldende regels van de structuurfondsen, de toekenning van bijstand wanneer bijstandsverlening door de fondsen vereist is om schade te herstellen die is veroorzaakt door natuurrampen die aan de betrokken tropische gebieden eigen zijn, met name wervelstormen, en voor het herstel waarvan geen spoedhulp wordt verleend.

TITEL IV

Regionale samenwerking

- 13.1. Ten einde tot een betere regionale samenwerking te komen, wordt overleg gestimuleerd tussen de verschillende Staten, landen en gebieden overzee en overzeese departementen van de betrokken geografische zones, zulks wat de overzeese departementen en de landen en gebieden overzee betreft in samenwerking met de autoriteiten van de Lid-Staten tot wier bevoegdheid deze behoren.

⁽¹⁾ Zie bladzijde 46 van dit Publikatieblad.

⁽²⁾ PB nr. L 185 van 15. 7. 1988, blz. 9.

- 13.2. In het kader van de regionale samenwerking op handelsgebied kunnen regionale handelsakkoorden worden gesloten overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag.

Voorts kunnen voor overzeese departementen, landen en gebieden overzee en naburige ACS-Staten gemeenschappelijke acties ter bevordering van de handel worden gefinancierd, conform de in punt 13.3 aangegeven methoden, op gecoördineerde wijze en met inachtneming van de respectieve regels en bevoegdheden van ieder fonds.

- 13.3. De Commissie ziet er in het kader van haar bevoegdheden op het gebied van het beheer van de structuurfondsen, met inachtneming van de ten aanzien van de financierbaarheid geldende regels van deze fondsen, op toe dat de bijstandsmaatregelen van de structuurfondsen de overzeese departementen ten goede komen in de vorm van gemeenschappelijke regionale projecten of programma's voor overzeese departementen, landen en gebieden overzee en ACS-Staten van hetzelfde geografisch gebied, voor zover en mits:

- deze gemeenschappelijke regionale projecten of programma's qua doelstellingen, werkingssfeer en procedures beantwoorden aan de artikelen 101 tot en met 113 van de Derde ACS-EEG-Overeenkomst en aan de artikelen 54 tot en met 66 van Besluit 86/283/EEG van de Raad en, zodra zij in werking treden, aan de overeenkomstige bepalingen van de Vierde ACS-EEG-Overeenkomst en van het besluit dat laatstgenoemd besluit zal opvolgen,
- de procedures voor de financiering van deze projecten of programma's in overeenstemming zijn met de regels van elk van de betrokken communautaire Fondsen.

De Commissie zorgt voor de coördinatie van de financiering en van de latere uitvoering van deze projecten of programma's.

TITEL V

Slotbepaling

14. De Commissie brengt de Raad jaarlijks verslag uit over de vorderingen bij de tenuivoerlegging van Poseidom.
-

BESCHIKKING VAN DE RAAD

van 22 december 1989

inzake de regeling voor de heffing, in de Franse overzeese departementen, op over zee aangevoerde goederen („octroi de mer”)

(89/688/EEG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 227, lid 2, en artikel 235,

Gezien het voorstel van de Commissie ⁽¹⁾,

Gezien het advies van het Europese Parlement ⁽²⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité ⁽³⁾,

Overwegende dat in artikel 227, lid 2, van het Verdrag is bepaald dat de Instellingen van de Gemeenschap er, binnen het raam van de procedures waarin dit Verdrag voorziet, zorg voor dragen dat de economische en sociale ontwikkeling van de Franse overzeese departementen mogelijk wordt gemaakt; dat het Verdrag in casu niet in de daartoe vereiste bevoegdheden voorziet en dat derhalve gebruik moet worden gemaakt van artikel 235 om de genoemde doelstelling beter te kunnen verwezenlijken;

Overwegende dat de maatregelen ter bevordering van de economische en sociale ontwikkeling van de overzeese departementen in het verleden niet op een gecoördineerde wijze zijn genomen; dat de Raad evenwel bij Besluit 89/687/EEG ⁽⁴⁾ een actieprogramma ten behoeve van deze gebieden, genaamd Poseidom, heeft ingesteld; dat dit programma een fiscaal gedeelte bevat dat dient te worden uitgevoerd;

Overwegende dat de heffing op over zee aangevoerde goederen momenteel een steun is voor de plaatselijke producties die te kampen hebben met problemen als gevolg van het afgelegen en insulaire karakter;

Overwegende dat het bovendien gaat om een instrument dat van essentieel belang is voor de autonomie en de lokale democratie en waarvan de opbrengsten moeten bijdragen tot de economische en sociale ontwikkeling van de overzeese departementen;

Overwegende dat de regeling inzake de heffing op over zee aangevoerde goederen in haar huidige vorm evenwel elementen bevat die een herziening ervan nodig maken ten einde de overzeese departementen, met inachtneming van hun zwakke economische structuur, volledig bij het proces van de voltooiing van de interne markt te betrekken;

Overwegende dat deze regeling binnen een voor de lokale en nationale autoriteiten passende termijn moet worden gewij-

zigd in een interne fiscale regeling die op alle in de overzeese departementen verhandelde produkten van toepassing dient te zijn;

Overwegende dat het, om activiteiten in de overzeese departementen te scheppen, te handhaven en te ontwikkelen, evenwel wenselijk wordt geacht de lokale autoriteiten te machtigen om, naar gelang van de economische behoeften, de lokale activiteiten geheel of gedeeltelijk vrij te stellen van de toepassing van deze nieuwe heffing voor een periode van in beginsel ten hoogste tien jaar;

Overwegende dat het, om de volledige naleving van de bepalingen van het Verdrag en de nodige coördinatie met de algemene doelstellingen van de Gemeenschap te waarborgen, dienstig is dat de Commissie zich binnen een termijn van twee maanden, op grond van de strategie voor de economische en sociale ontwikkeling van elke regio, kan uitspreken over de door de regionale autoriteiten ingediende vrijstellingsregelingen, die ten doel moeten hebben een bijdrage te leveren aan de economische en sociale ontwikkeling van deze regio's overeenkomstig artikel 227, lid 2, van het Verdrag;

Overwegende dat deze vrijstellingsregelingen een tijdelijk karakter dienen te hebben en in principe tien jaar na de herziening van de regeling dienen te eindigen; dat het fiscale stelsel aan het einde van die periode dus volledig in overeenstemming dient te zijn met de beginselen van artikel 95 van het Verdrag, met dien verstande dat steunmaatregelen waarmee dezelfde doelstellingen worden beoogd, altijd genomen zullen kunnen worden in het kader van de regionale steunverlening en met inachtneming van de bepalingen van de artikelen 92, 93, en 94; dat de Commissie vóór het verstrijken van deze tienjarige termijn de Raad een verslag zal voorleggen over de toepassing van de regeling en het effect ervan op de ontwikkeling van de overzeese departementen, in voorkomend geval voorzien van een voorstel om de mogelijkheid van vrijstellingen te handhaven;

Overwegende dat, in afwachting van de herziening van de regeling voor de heffing op over zee aangevoerde goederen, Frankrijk gemachtigd zou moeten worden om tot en met uiterlijk 31 december 1992 de regeling in haar huidige vorm te handhaven, mits er wordt voldaan aan bepaalde voorwaarden die ervoor moeten zorgen dat de gemeenschappelijke markt zo min mogelijk nadelig wordt beïnvloed en dat deze regeling uitsluitend voor het in artikel 227, lid 2, van het Verdrag vermelde doel wordt toegepast,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD:

Artikel 1

Uiterlijk per 31 december 1992 nemen de Franse autoriteiten de noodzakelijke maatregelen om ervoor te zorgen dat de momenteel in de overzeese departementen van kracht zijnde

(1) PB nr. C 53 van 2. 3. 1989, blz. 12.

(2) Advies uitgebracht op 14 december 1989 (nog niet bekendgemaakt in het Publikatieblad).

(3) PB nr. C 159 van 26.6. 1989, blz. 56.

(4) Zie bladzijde 39 van dit Publikatieblad.

regeling voor de heffing op over zee aangevoerde goederen, overeenkomstig de beginselen en bepalingen van de artikelen 2 en 3 zonder onderscheid geldt voor de in de overzeese departementen binnengebrachte en verkregen produkten.

Artikel 2

1. Deze belastingopbrengst wordt door de bevoegde instanties van elk overzees departement aangewend om de economische en sociale ontwikkeling zo doeltreffend mogelijk te bevorderen. De Commissie wordt zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld van de maatregelen die door de bevoegde instanties worden genomen met het oog op de verwezenlijking van deze doelstelling.

2. De bevoegde instanties van elk overzees departement stellen een basisbelastingtarief vast. Dit tarief zal naar gelang van bepaalde categorieën van produkten mogen worden aangepast. Die aanpassing mag er in geen geval toe leiden dat ten aanzien van produkten uit de Gemeenschap discriminatie wordt gehandhaafd of ingesteld.

3. Gelet op de bijzondere problemen waarmee de overzeese departementen te kampen hebben en ten einde de doelstelling van artikel 227, lid 2, van het Verdrag te verwezenlijken, kunnen onder de voorwaarden van artikel 3, naar gelang van de economische behoeften, gedeeltelijke of volledige belastingvrijstellingen worden toegestaan ten voordele van lokale produktiesectoren tijdens een periode van ten hoogste tien jaar na de invoering van de betrokken belastingregeling. Deze vrijstellingen moeten bijdragen tot de bevordering of de handhaving van een economische activiteit in de overzeese departementen en moeten passen in de economische en sociale ontwikkelingsstrategie van elk overzees departement, gelet op zijn communautair bestek; zij mogen evenwel de handelsvoorwaarden niet dermate wijzigen dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad.

Van de door de bevoegde instanties van elk overzees departement overwogen vrijstellingen wordt kennis gegeven aan de Commissie, die de Lid-Staten hiervan op de hoogte brengt en die binnen twee maanden een standpunt inneemt op basis van bovengenoemde criteria. Indien de Commissie zich niet binnen die termijn heeft uitgesproken, wordt de regeling geacht te zijn goedgekeurd.

Uiterlijk vijf jaar na de invoering van deze regeling dient de Commissie bij de Raad een verslag in over de toepassing van deze vrijstellingsregeling.

Artikel 3

Ten hoogste één jaar vóór het verstrijken van de in artikel 2, lid 3, bedoelde termijn dient de Commissie bij de Raad een

verslag in over de toepassing van de in artikel 2 bedoelde regeling ten einde de gevolgen van de genomen maatregelen voor de economie van de overzeese gebiedsdelen en hun bijdrage tot bevordering of handhaving van de lokale economische activiteiten te verifiëren. In dit verslag dient met name aandacht te worden besteed aan het effect van de betrokken belastingregeling op de economische en sociale inhaalbeweging van de overzeese departementen, met als criteria de werkloosheid, de handelsbalans, het regionale bruto binnenlands produkt, alsmede op het vrije verkeer van de produkten binnen de Gemeenschap en de regionale samenwerking tussen de overzeese departementen en hun buurlanden.

Rekening houdend met de conclusies van dit verslag legt de Commissie, met inachtneming van de in artikel 227, lid 2, van het Verdrag genoemde doelstelling inzake economische en sociale ontwikkeling van de overzeese departementen, eventueel gelijktijdig aan de Raad een voorstel voor ten einde de mogelijkheid tot vrijstellingen te handhaven.

Steunmaatregelen ter verwezenlijking van dezelfde doelstellingen kunnen worden genomen in het kader van de regionale steunregeling.

Artikel 4

In afwachting van de invoering van de herziene regeling voor de heffing op over zee aangevoerde goederen overeenkomstig de in artikel 1 genoemde beginselen is de Franse Republiek gemachtigd om uiterlijk tot en met 31 december 1992 de huidige regeling voor de heffing op over zee aangevoerde goederen te handhaven op voorwaarde dat elk ontwerp tot uitbreiding van de lijst van produkten waarop deze heffing van toepassing is of tot verhoging van de daarbij behorende tarieven ter kennis wordt gebracht van de Commissie die zich binnen een termijn van twee maanden daartegen kan verzetten. De Commissie zal met de bevoegde lokale instanties bovendien alle sinds 1 januari 1980 aangebrachte wijzigingen onderzoeken.

Artikel 5

Deze beschikking is gericht tot de Franse Republiek.

Gedaan te Brussel, 22 december 1989.

Voor de Raad
De Voorzitter
E. CRESSON